

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXXI

Kaina 35 c.

ANTRADIENIS - TUESDAY, SAUSIS - JANUARY 30, 1990

Nr. 20

Lietuvos komunistai patys sau atleidžia kaltes

Vilnius. — LPS Vilniaus taryba pasirašė pareiškimą, kuriame sakoma: „Iki šiol Sąjūdis buvo Lietuvos valdančių struktūrų opozicija. LKP XX suvažiavime daug aktyvių Sąjūdžio narių įėjo į LKP Centro komitetą ir į jo biurą. Taigi, kai kurie sąjūdininkai tarsi atsėdėjo ant dviejų kėdžių. Mus neramina tokių Sąjūdžio lyderių šiandieniniai žingsniai: vienas, tapęs LKP CK nariu, ėmė raginti Lietuvos jaunimą stoti į Lietuvos komunistų partiją; kitas, būdamas TSRS liaudies deputatu, būsimuose rinkimuose į Lietuvos parlamentą jau siekia nurungti Sąjūdžio remiamą kandidatą, koku pernai jis buvo pats. Tokioje situacijoje žmonės praranda orientaciją, nebepajėgia atskirti dviejų politinių jėgų.

Brazausko gudravimai?

Kelia nerimą ir LKP lyderio A. Brazausko dabartinis laviavimas, jo sutikimas būti LTSR Aukščiausios tarybos pirmininku, kai ligi rinkimų

teliko vos pora mėnesių. Vienvaldė Komunistų partija, kurios praeitį slegia nesuskaičiuojamų nusikaltimų našta, dabar paskelbė labai formalią atgailą ir pati sau atleidžia tokias kaltes, kurioms nėra ir negali būti taikomas senaties terminas.

Už nusikaltimus savo tautai nė vienas kompartijos narys iki šiol nėra nei nuteistas, nei gavęs partinės bausmės. Užot rengę tokį žingsnį, partijos funkcionieriai pernai pasididino atlyginimus ir siekia žūt būt išsilaikyti aukštoje kėdėje ir laimėti visų lygių rinkimus.

Lietuvos žmonės, būkite išvalgūs! Artėja rinkimai į Lietuvos Aukščiausiąją Tarybą, kuri turės priimti visiems mums lemtingus sprendimus: atkurti Lietuvos nepriklausomybę, padėti teisei ir demokratinei valstybei pagrindus. Į būsimą Lietuvos parlamentą rinkti tik tuos žmones, kurie siekia tikro, o ne formalaus Lietuvos politinio savarankiškumo“.

Gorbačiovas išsilaikys

Respublikų išstojimas nepilninas

Maskva. — AP žinių agentūros pranešimu, nėra pavojaus, kad Michailas Gorbačiovas būtų atleistas iš pareigų.

Sovietų Sąjungos Užsienio reikalų ministras E. Shevardnadze, kalbėdamasis su AP agentūros vedėju Maskvoje, sakė, kad krašte yra tam tikra gyventojų dalis, kurie nėra patenkinti Gorbačiovo reformomis, bet tai nesudaro jam grėsmės. Jis sakė, jog Gorbačiovas ir politinė vadovybė gerai jaučia daugumos sovietų žmonių pritarimą jo vedamai politikai, nežiūrint, kad „mes turime krautuvėse tuščias lentynas, o taip pat, kad turime rūpintis ir kitais socialiniais, ekonominiais ir tautiniais sunkumais“. Komunistų partijos šaltinių žiniomis, kai bus vasario 5 d. Centro komiteto sesija, tie klausimai „kietųjų“ komunistų bus keliami, tačiau manoma, kad progresyviųjų dauguma laimės. Ir viena ir kita grupės turi pasekėjų, bet Gorbačiovas esąs užėmęs vidurio kelią, nors sunkumai labai padidėjo paskutinėmis savaitėmis. Komunistų Lietuvos partijos atsiskyrimas nuo Maskvos ir Kaukazo regiono neramumai kaip tik ir sudaro didžiausius rūpesčius. Ypač vedama akcija už nepriklausomybę bus vienas svarbiųjų klausimų. Bet Shevardnadze, pats Politbiuro narys, sako, jog Gorbačiovo oponentai nesudaro žymios jėgos. Vakarų valstybių vadovybės yra susirūpinusios Gorbačiovo likimu todėl, jog nori, kad jo reformos pasisektų. Ir tai einą iš nuosirdaus vakariečių nusiteikimo perestroikos palaikymui, kuris dabar vyksta Sovietų Sąjungoje.

Padėtis dar ne tokia bloga

Kalbėdamas apie Sovietų ekonomines problemas, Shevardnadze pasakė, jog situacija dar nėra tokia bloga, kad reikėtų griebtis už paskutinio šiaudulio, nes dar yra rezervai. Esą dar

daug darbo reikia padaryti, bet jie esą tam pasiruošę. Jis sakė, kad jie žino savo sunkumus ir jų neslepia. Bet jis mano, kad kito pasirinkimo nėra, kaip tik perestroikos kelias. Shevardnadze taip pat sakė, jog kai kurių respublikų atsiskyrimas sudarytų ne tik karinių, politinių ir ekonominių problemų tuos regionuose, bet ir suardytų dabartinę tarptautinę struktūrą ir, aišku, tai yra nepilninas. Esą, niekas nenori to matyti, kad tai įvyktų. Shevardnadze taip pat teisingai kariauomenės dalinių pasiuntimą į Azerbaidžaną ir į Armėniją, sakydamas, kad tai padaryta žmonių išgelbėjimui nes tai beveik civilinis konfliktas. Bet tai nesą bendras principas sutvarkyti tautiniais neramumais, nes yra nusistatymas nenaudoti karinės jėgos. Kai tame regione situacija pasidarys normali, kareiviai bus išvežti atgal.

Paklaustas, ar JAV buvo iš anksto painformuotas apie anksčiau painformuotas apie sovietų karių pasiuntimą, atsakė, kad tai nebuvo reikalo, nes tai buvo viešai žinoma. Jis taip pat pasakė, kad šių metų svarbiausias įvykis bus viršūnių konferencija tarp prezidentų Gorbačiovo ir Busho. Shevardnadze priminė, kad Valstybės sekretorius į Maskvą atvyksta vasario 7 d. svarbiems pasitarimams.

Neatsisako federacijos

Maskva. — Ministrų Tarybos pirmininkas Nikolajus Ryžkovas paskelbė, kad visi į Maskvą atvykę armėnų pabėgėliai yra apgyvendinti sostinės įstogose arba pamaskvės sanatorijose.

O TSRS Gynybos ministras Dmitrijus Jazovas pasakė, kad karo prievolininkai yra mobilizuoti, kad padėtų užbaigti tautinį konfliktą tarp Armėnijos ir Azerbaidžano pasienių.

Sovietų kareiviai, kai tik atvyko į Azerbaidžaną gerai apginkluoti malšinti sukilimo, kuriame Azerbaidžano Liaudies Fronto žiniomis, gali būti žuvusių beveik 500. Azerbaidžano žmonės reikalauja nepriklausomybės.

Gorbačiovas pasveikino Brazauską

Vilnius. — Spaudos konferencijoje, kai pasibaigė Lietuvos Komunistų Aukščiausiosios tarybos sesija, naujai išrinktas Prezidiumo pirmininkas ir Lietuvos KP Centro komiteto pirmasis sekretorius Algirdas Brazauskas atsakinėjo į klausimus. Daug darbo esą naujos sesijos pasiruošimui, kuri bus vasario mėnesio pradžioje. Bet jis pastebėjo, kad gerai nuteikia telefoninis pasikalbėjimas su M. Gorbačiovu. Sovietų Sąjungos prez. M. Gorbačiovas pasveikino Algirdą Brazauską jo išrinkimo Lietuvos respublikos Aukščiausiosios tarybos Prezidiumo pirmininko proga, kviesdamas tolimiesiems bendradarbiavimui.

Atsiskyrė, bet dalyvaus suvažiavime

Kalbėdamas apie Gorbačiovo vizitą, Brazauskas pastebėjo, jog per tas dienas įvyko daugiau kaip 40 susirinkimų su juo pačiu ir jo palydovais. Tie susitikimai padėjo ieškoti kelių išsitarisus padėtis. Komunistų partijos priimti dokumentai galioja ir jų perrašyti negalima. „Mes gerokai pažengėme į priekį, darydami pertvarką pačioje partijoje, ir turime pailginti Sovietų Sąjungos partijos XXVIII suvažiavimui“, kalbėjo Brazauskas, kaip rašo „Tiesa“ savo šių metų 14 numeryje.

Jis papasakojo apie Gorbačiovo susitikimą su karškiais. Jame buvo pasakyta nemaža priekaištų, bet apskritai buvo operuojama senais faktais. Brazauskas pritaręs pailginti įteisinti kariuomenės statusą Lietuvoje atitinkamais įstatymais.

Azerbaidžano.

D. Jazovas pabrėžė, kad svarbiausi tarp tautybių konfliktų klausimai gali būti išspręsti tik atsinaujinant visai federacijai. Gynybos ministras paaiškino, kad karo prievolininkai nedaug, tačiau kariniuose veiksmuose, bet saugos ginklų sandėlius. Armėnai kaltina azerbaidžaniečius, jog jie per Irano sieną gauna ginklų, todėl karo prievolininkai taipogi saugo Irano — Azerbaidžano pasienį.

Jis pasisakė ir Lietuvos pagrindinių tikslų įgyvendinimo klausimais. Kad tie siekimai neliktų tik norais, esą būtina juos įtvirtinti įstatymais bei valstybiniais aktais. „Aš lieku šalininku protų, apgalvotų, realių ir nuoseklių žingsnių“, kalbėjo Brazauskas. Be to, jis pasakė, jog įstatymiskai yra daug pažengta į priekį, tik gaila, kad ne visi tie įstatymai vykdomi.

Brazauskas supažindino su Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo planu rengti komisijos darbus, kuriai jis pirmininkauja. Šios komisijos pagrindinis uždavinys yra sugrupuoti visą šį nepaprastai sudėtingą procesą.

Kartu su juo spaudos konferencijoje dalyvavo ir naujasis LKP Centro komiteto sekretorius Justas Paleckis.

Gali būti tarpininku

Ryga. — Sausio 22 dieną Latvijos Liaudies Fronto Dūmos valdybos posėdyje Baltijos Tarybos vardu priimtas kreipimasis į Azerbaidžano Liaudies frontą ir Armėnijos Tautinį judėjimą. Jame apgailestaujama dėl tragikalių įvykių Armėnijoje bei Azerbaidžane ir siūloma tautinių judėjimų atstovams vesti prie derybų stalo. Baltijos Taryba sutinka būti tarpininku derybose ir jeigu Armėnijos ir Azerbaidžano tautiniams judėjimams priimtinas šis pasiūlymas, tai Baltijos Taryba kviečia pradėti derybas sausio 29 d. neutralioje teritorijoje — Rygoje. Po kreipimuisi pasirašė Estijos Liaudies Fronto igaliojinių tarybos narys Edgaras Saviras, Latvijos Liaudies Fronto Dūmos valdybos pirmininkas Dainis Ivansas, Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio Seimo tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis.

— Antrasis lietuvininkų suvažiavimas rengiamas Klaipėdoje gegužės 26 d., į kurį kviečiami viso pasaulio lietuvininkai.

PAVERGTOJE LIETUVOJE

— Lietuvos Komunistų partija skelbia gavusi laiško ir telegramų 1,737 ryšių su partijos atsiskyrimu nuo Maskvos. Iš to skaitaus 1,481 pritaria, kad būtų savarankiška Komunistų partija, ir tik 166 nepitaria. Buvo gauta 90 laiško, kurie buvo adresuoti tiesiog Gorbačioviui, kurių du trečdaliai pasisakė už atskirą Lietuvos Komunistų partiją.

— Lietuvos Filharmonijos direktorius G. Kieviša pakvietė vasario mėnesio gastrolėms pianistą Antaną Smetoną iš Clevelando.

— Vilniuje, kalbėdamas prie Lenino paminklo Gorbačiovas pasakė, jog Estijoje nuo seno buvo 40% gyventojų slavai. Į tai pareiškė protestą Estijos Komunistų partijos sekretoriatas jam laišku, kuriame paaiškino, kad rusai, ukrainiečiai ir gudai ten sudaro 35,2% arba 551 tūkst. žmonių 1989 m.; 1939 m. Estijoje tos tautybės tesudarė vos penkis procentus. Caro laikais, kai Estija buvo Rusijos valdžioje, slavų tautų atstovų buvo tik 4%.

— Lietuvos choreografų suvažiavimas įvyko Vilniaus menininkų rūmuose, kuri pradėjo Klaipėdos konservatorijos prof. Juozas Gudavičius. Jis priminė, kad 1905 m. sausio 3 d., netoli Kretingos, ūkininkų Jurkų gryčioje surengtame tautiniame vakare šešios mergaitės sušoko pirmąjį lietuvišką sceninį šokį „Aguonėlė“. Tai ir buvo pirmoji choreografijos data. 1934 m. Kauno Kūno kultūros kursuose tautinai šokiai buvo viena iš privalomų disciplinų.

— Lietuvos Filharmonijos simfoninis orkestras savo penkdešimtmėčiui paminėti tęsia koncertų ciklą, kuriame atliekami ir avangardinių įeškimų V. Rymo kūrinys — Pirmoji simfonija.

— Žemaitijos rašytojų bendrija išleido pirmąją knygą, atspausdinama neringiškes Onos Dovidavičiūtės eilėraščius. Knyga spausdina Klaipėdos „Ryto“ spaustuve. Finansinę paramą leidėjams suteikė Lietuvos klujų draugija.

Kada Švedija ir Suomija paskelbs, kad Pabaltijo tautos okupuotos

Stockholmas. — Praėjusių metų gale čia leidžiamas dienraštis „Dagens Nyheter“ atspausdino tarptautinės teisės eksperto amerikiečio, mums jau pažįstamo, teisininko William J. Hough straipsnį Pabaltijo nepriklausomybės klausimais.

Jis rašo, jog Švedija ir Suomija pažeidė tarptautinę teisę priimtus principus. Kai Helsinkyje lankėsi M. Gorbačiovas, Suomijos prezidentas Koivistas jam palinkėjo, kad Sovietų daugiatautė bendruomenė išrištų savo problemas taip, kad jos paskiros sritys sustiprintų Sovietų Sąjungą. Šiuo išsireiškimu Suomijos prezidentas pripažino Sovietams Pabaltijo kraštus. Taip būvę suprasta ir tarptautinėje spaudoje.

Pataikavimas sovietams

Kai Gorbačiovas kelintą kartą pasisako apie „bendrus Europos namus“ ir smerkia Brežnevo doktriną, Suomijos vyriausybė nesinaudoja glasnost proga — Maskvos skelbiamu atvirumu. Maskvos užsienio politika suteikia ir Suomijai viešai pasmerkti patį didžiausią 50-ties metų nusikaltimą tarptautinei teisei, kuriuo yra Stalino-Hitlerio aktas, ir po jo atėjusi Pabaltijo valstybių okupacija, jų aneksija, rašo teisininkas Hough. Tą invaziją ir aneksiją neteisėta pripažino ir Pabaltijo vyriausybės sudarytos teisininkų komisijos. Tą pripažino ir Europos parlamentas ir smerkia tebetęsią Pabaltijo okupaciją. Hough kaltina Švedijos ir

Suomijos vyriausybes, kad jos viešai nepareikia nepripažinties Sovietų Pabaltijo okupacijos. Tai lyg dalyvavimas nusikaltime, kuris prieštarauja tarptautinei teisei.

Apvogę tautas

Tarptautinėje plotmėje jau nuo pat Tautų sąjungos metų iki dabar tebegalioja principas nepripažinti smurto. Ta prasme istorinėje raidoje Suomija ir Švedija pažeidė tautų teisės supratimą Pabaltijo atžvilgiu. Teisininkas Hough smerkia Švedijos vyriausybę už 1940 metais perduotą Pabaltijo valstybių pasiuntinybes Sovietų Sąjungai. Ji tuo atidavė ir tų valstybių aukšą, kurio vertė buvo 18 milijonų švediško kronų. Švedija už tai gavo iš Sovietų Sąjungos 20 milijonų kronų už nusavintą švedų turtą. Tad Švedijos vyriausybė apvogė tas tautas, kad atlygintų savo prekybininkams. O vėliau atidavė ir prievarta gražino į Sovietų Sąjungą kareivius, kurie ten norėjo rasti prieglaudą. Tačiau vėliau Švedija vedė pabaltiečiams pagėliams palankią politiką.

Hough pastebi, jog tačiau Suomija tada pataikavo Sovietų Sąjungai, neteisėtai gaudydama ir gražindama prievarta Pabaltijo pagėlius. Suomija tada rėmė tokius Sovietų darbus, kurie pdėjo sovietams rusinti Pabaltijo kraštus, pavyzdžiui Talino uosto praplatinimo darbus.

Kaip reaguos švedai ir suomiai

Švedija ir Suomija ir šiandien atsako nepripažinti Pabaltijo valstybių okupacijos, sako teis. Hough. Jis rašo jog, Švedijos kaimynė Norvegija ir Vak. Vokietija, Danija, Belgija, Liuksemburgas, Prancūzija, Šveicarija, Ispanija, Portugalija, Kanada, JAV, Urugvajus, Airija, Australija, Vatikanas, Costa Rica ir daugelis kitų valstybių nepripažįsta Sovietų Sąjungos Pabaltijo valstybių okupacijos. Lenkija — ir ji viešai pasisakė už tautų apsisprendimą.

Teisininkas William J. Hough savo straipsnyje ragina Švediją ir Suomiją pasisakyti už Pabaltijo kraštų nepriklausomybę, ypač šiuo metu, kai vyksta tų tautų žūbtinė išsilaisvinimo kova iš sovietinės imperijos. Čia yra reikalinga Vakarų parama. Jis savo straipsnyje klausia, ar Suomijos ir Švedijos tautos ir viešoji opinija reikalauja, jog jų vyriausybės laikytųsi teisės ir viešai paskelbtų, kad nepripažįsta Sovietų Sąjungos okupacijos Pabaltijo kraštuose.

KALENDORIUS

Sausio 30 d.: Ipolitas, Jacinta, Banguole, Liudvika, Milgaudas.

Sausio 31 d.: Jonas Bosco, Marcelė, Jaunė, Skirmantas, Budvilė.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 7:06, leidžiasi 5:02. Temperatūra dieną 37 l., naktį 20 l.

KELIAS Į SVEIKATĄ

NEŠIRGTI IR SVEIKTI PAJĖGUMO UGDYMAS
KELIAS Į SVEIKATĄ, 6515 So. California Ave., Chicago, Ill. 60629
JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

ERODAS IŠNAUDOJA MOTERIS

Ne įstatymais sutvarkomas modernaus Erodos siautimas, bet žmogaus asmenybės sužmoginimu ir tokio pastatymo į atsakingą vietą.

Žmogaus gyvenimą gerinanti tiesa

Penktas blogis, nužudant negimusį, yra moters išnaudojimas. Negimusių žudymo klinikose Erodai nešiojamos moterims kalba apie jų vaikus, prieš juos nužudydami, neaiškiai išsireiškiamais: „pastojimo produktas“, „gimdos turinys“, „vaisiaus audiniai“. Tie Erodai retai kada pataria moteriai išnešioti vaiką iki termino, nes jie dirba už pinigus ir nenori nuroditi biznio. Taip jie pelnosi iš žmogžudystės. Vaikžudžiai per pusę valandos uždriba daugiau, nužudydami vaiką, negu reguliarius gydytojas, prižiūradamas nešią moterį per devynis mėnesius.

Ar ir toliau tamsta, vargšė motina, finansuosi Erodos kelione į Europą?

Šeštas blogis, nužudant negimusį – nepasinaudojimas įsūnijimo galimybe. Yra daug organizacijų, kurios nešiojamos moterims teikia pagalbą: motinai ir vaikui rūbus, aprūpina gyvenvietę, neštumo metu teikia mediciniską priežiūrą ir finansinę pagalbą bei gimdymo metu rūpinasi reikiama priežiūra. Daugelis šeimų pagelbėja įsūnijimo.

Todėl kiekviena pastojusi moteris turi galvoti apie savo ateitį – kaip apsispręsti per šias kelias savaites, nes toks apsisprendimas turės įtakos visam moters gyvenimui. Jei abejojai apie savo vaiko nužudymą – palauk dar dieną, pagalkok dieną – kitą. Nesileisk, kad kas nors kitas verstų tamstą apsispręsti, kada pati dar nesi pasirengusi. Paskambink Pro-Life Action League (312) 777-2900. Šie žmonės nori nešiojoms padėti ir tiesą pasakyti.

Išvada. Modernusis Erodas pasipelnymo tikslais žudo negimusiuosius. Neišmintingosios ir neapsisprendusios moterys yra nusikraudžiamos. Negimusio žmogaus gyvybė yra nutraukiama žiauriausiu būdu. Tokia vaikžudystė palieka randus moters kūne ir jos asmenybėje per visą likusį jos gyvenimą. Baisi padėtis pasidaro teismui leidus tokią žmogžudystę tvarkyti pačiai moteris, apeinant gamtišką faktą – žmogaus prasiidėjimą nuo apvaisinimo momento. Tada seka visos klaidingos išvados.

Ir visos tas žemės pragaras išėjo dėl to, kad į atsakingas vietas pateko dorovės netekę asmenys. Dabar politikai, žvejojami balsų, palaiko tokias

vaikžudystes. Net ir tūli žodiniai tikintieji taip elgiasi.

Tokiame pragaru siaučiant žemėje, visi, Dangui darbai tar-naujantieji, atbuskime kilniausiems darbams: apsaugoti beginklį negimusį, nežiūrint kokių pastangų tokia apsauga iš mūsų pareikalautų. Mes šioje kovoje už negimusio žmogaus teises turime darbai priešintis Erodams ir moraliai teisingai, mediciniškai tikrai talkinti nelaimingoms motinoms pasi-nešiusioms savo vaikų žudymui.

Dirbkime pilnai sveiko žmogaus užauginimui, jo apšvietimui ir kuo greičiau ir kuo gausiau į atsakingas vietas pastatykite taip sveikus, iš-mintingumu pasipuošusius as-menis. Tik taip mums veikiant, tik senos – neveiklios elgsenos atsiskaičius, griebiantis už mums būtinus dabartines veiklas, pa-jėgsime jungtis į mūsų vien dar-bais Tvėrėją garbinančiųjų eiles. Tik greičiau į tokį darbą, tik nuosirdžiau pamilkime negimusį savo brolių, seserį, stipriau ryšdamiesi jų gyvybės saugoti, ir mūsų pergalę užtik-rins Dangus. Neapleiskime savo pareigos ir jų niekam kitam nepavėskime.

Pasiskaityti: What They Won't Tell You About the Abortion Clinic. Pro-Life Action League, 6160 N. Cicero Ave., Suite 210, Chicago, IL 60646. Telefonas (312) 777-2900.

Rūkyti nepradėk, o jei pradėjai, liaukis.

VYRAS KVAPĄ GAUDO, O AŠ Į JĮ ŽIŪRĖDAMA, RAUDU – KAS DARYTI?

Klausimas. Kai ištekejau už savo vyro, aš jam daržus tabaką apsidinau. Jis rėkė, o aš juokavau, kad savo vyrui taip gerai patarnavau – jam tabako užteks visiems metams. Bet dabar mano juokas ašaromis virto. Vyras ėmė taip negalvoti, kad man labai gaudu į jį sunkiai sergantį žiūrėti: jam nuolat kvapo trūksta, jis kosydamas sunkiai ar visai neatsi-kosti, tada net pamėlynavęs dūsta. O kai užsūriko, tada visai nieko iš jo nėra. Todėl tik dabar, kai prie liepto galo priejo, nusto-jo rūkėti. Kaip man jam padėti, nes ir jis pats dabar nori sau pagelbėti.

Atsakymas. Lenkai sako, kai „trivoga“, tada „do Boga“ –

taip ir čia: prašoma šaukštų po pietų. Jam jau sunkiai kas gali padėti tai visi kiti turėtų iš jo pasimokyti, kaip reikia savo sveikatą neparduoti už pokelį cigarečių bei daržus apsinant ne kopūstais, o taboka. Jis turėjo daug anksčiau mesti rūkė. Dar geriau būtų buvę, jei jis būtų visai nepradėjęs taip sau kenkti.

Rūkymas yra pati didžiausia priežastis Tamstos vyro ligos: plaučių išsiplėtimo – emfizemos (emphysema). Tai yra chroniška plaučių liga, kurioje oras į plaučius vis sunkiau įkvėpiamas dėl negalėjimo įkvėpti, nes išsiplėtę plaučiai neįtraukia kiek reikiant oro. Ankstyvoje stadijoje neturima jokių nusiskundimų, todėl ir toliau rūkoma, nekreipiam dėmesio į gydytojo patarimą liautis taip daryti. O kai ima trūkti oro, jau vėlu mesti rūkė. Žala padaryta ir rūkėtoji turi kentėti: nei gyvu, nei mirusiu tapti, kaip tokie patys sako, „per savo kvailumą“. Už tai laiku mesti rūkėtoji yra kiekvieno dabartinio rūkėtojo pareiga; tada sulaukoma ligos eiga pirmyn, o gal ir susilaukiama pagijimo nuo prasiidėjusio plaučių išsiplėtimo, dar nesulaukus nusiskundimų. Visi isidėmėkime tiesą, kad em-fizemos gydymas yra nerūky-mas – tai ligai už akių užbėgi-mas, visai tabako neliečiant.

Kas be ko, tokiems neklauzadoms, pagal Tumą „praktos-tams“, reikia padėti, nes jie yra mūsų broliai ir seserys. Toji pagalba yra sekanti: apsisvie-siti ir, nupūtus pelenus nuo asmenybės turimo gėrio žarijėles, gelbėtis kaip dar galima.

Kas sukelia plaučių išsi-plėtimą? Didžiausioji plaučių išsiplėtimo priežastis yra rūkymas, iskaitant ir prirūkyto oro įkvėpimą, kai gretimai kambaryje kas nors rūko. Todėl visų pirma dievobaimingieji turi šalinti iš savo aplinkos – namų, salių, koridorių, rūšių – tabako dūmus. Neklauzadoms vyrams žmonos (ar nerūkantieji vyrai rūkorems žmonoms) turėtų pagrasyti perskyromis! Taip, nes geriau turėti sveiką antrą pusę, negu slaugyti lavonų virstančią, mažai ką pagelbs-tint.

Daug rečiau plaučiai išsiplėčia dėl prigimto polinkio į išsiplėtimui ar nuo mažumės pasikartojančių plaučių uždegimų.

Rūkymo itaka plaučių emfizemos pirmyn eigai ir tos ligos sunkumui priklauso nuo trijų sąlygų: 1. nuo kurio amžiaus pradėta rūkyti, 2. kiek rūkoma ir 3. kiek įkvėpiama prirūkyto oro namuose ir darbovietėje. Čia ir yra menkos asmenybės –

Emfizema yra chroniška plaučių liga, kurioje darosi vis sunkiau paimti orą į plaučius.

VILKAVIŠKIEČIAMS IR VISIEMS LIETUVIAMS

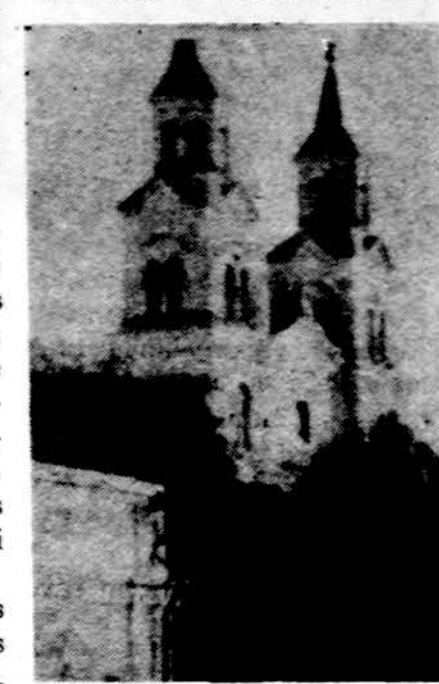
Vyskupas Juozas Zemaite, Vilka-viško vyskupas, bet be katedros.

Buvusi Vilka-viško Dievo Mo-tinos Aplankymo katedra tą vardą paveldėjo iš Seinų katedros. Tą titulą pasirinko kaip buvusios Seinų vyskupijos dalis. Dievo Motina gausiai lankė savo globajamuosius ir Vilka-viškis žydėjo.

Mes ir dabar meldžiamės, kad Dievo Motina lankytų mūsų tėvynę ir mus visus išlaikytus po visą pasaulį. Bet mūsų Glo-bėja šiuo metu neturi savo katedros.

Lietuvoje yra atstatomos įvai-rios institucijos, bet ne Vilka-viško katedra. Karalius Dovydas jautėsi labai neaukšiai, kai jis gyveno karališkuose rūmuose, o Dievo Arka pala-pinėje. Dovydas negalėjo pa-statyti bažnyčios, bet jis pa-rūpino medžiagą ir jo sūnus Saliamonas pastatė Dievo Arkai bažnyčią.

Kaip tos katedros vikaras atlaikiau šv. Misias, o tos dienos Evangelija kalbėjo: „Jeruzale, Jeruzale... apsis tave pylimu...“

Buvusi Vilka-viško katedra.

neišmintingo žmogaus didžiau-sias nusikaltimas dėl šios ligos išsiplėtimo: net geriausias amuo darbe kenčia nuo rūkan-tiojo: dirbti reikia, nes valgyti privalu, o kita darba gauti sunku. Taip tyliai nežmoniška-sis žudo geradarį mūsiškį ir nemūsiškį. Kada pradėsime tikrą veiklą šioje srityje, paliovė menkniekiais toliau savo darbą pradėti ir baigti? Gydytojai ir dvasiškai turime visa jėga stoti kovon su tikra žmogžudyste ir su tokiu mirtinu nusikaltimu. Gana, oi gana mums visiems tik pro pirštus žiūrėti į savas parei-gas. Ypač šiais Naujais metais vis dar pajėgantieji turime at-gimti nemeluotam savų pareigų atlikimui.

Kaip sumažinti emfizemą susirgimo pavojų? Elkimės dvejopai: 1. nepradėkime rūkyti, o tie kurie rūkome, dar šią sekundę meskime rūkė. 2. kiek galėdami venkime kvėpuoti prirūkytu oru ir venkime būti užterštoje aplinko-jė, kur oras esti nešvarus javų dulkėmis, dažų bei chemikalų garais bei kitais teršalais.

Kaip pažinti, kad jau turi emfizemą? Plaučių išsiplėtimą dažniausiai nurodo šie trys ženklai: kosulys, švilpiantis kvėpavimas ir kvapo trūkumas. Yra tik vienas vienintelis būdas sužinoti, ar čia minėti sim-pptomai esti emfizemos sukelti: tai išmatavimas įkvėpti: tai iškvėpto oro prietaisu vadinamu spirometras. Jis išmatuoja iškvėpto oro kiekį ir kaip ilgai ji trunka iškvėpti. Gydytojas tokį išmatavimą gali atlikti savo kabinete.

Kaip plaučių išsiplėtimą gydomas? Netvarkant em-fizemos, ji didėja iki visiško negalėjimo alsuoti (respiatory failure). Tokią diagnozę gydyto-jas rašo į tokio ligonio mirties dokumentą.

Emfizemos gydymas prikla-u-so nuo tos ligos sunkumo.

ir neliks tavijje akmenis ant akmenų... Tai buvo 1944 m. rugpjūčio 6 dieną. Po šv. Mišių dar aplankiau kare sužeistą ligonį. Ir grįžtant iš ligoninės apie 2 val. po pietų Vilka-viški ištiko didysis karo lėktuvų puolimas. Viena bomba trenkė ir į katedros didžiojo altoriaus (kairę pusę) stogą ir pramušė skylę. Būtų buvę dar lengva užtaisyti, bet kai kurie pasisku-bino katedrą nugriauti, su žeme suliginti, kad neliktų nei žymės.

Šiluvos Marija su ašaromis skundėsi, kad „Čia buvo garbi-namas jos Sūnus, o dabar ari-ama ir akėjama“. Graudu girdėti ir matyti ir čia jos garbei kate-dros išniekinimą.

Išgirdęs ir prašomas dabarti-nio Vilka-viško vyskupijos vys-kupo Juozo Zemaite norą atsta-tyti Vilka-viško katedrą, dar pa-kalbėjęs su keliais Vilka-viško vyskupijos kunigais bei tiki-nčiais Dievo Motinos vardu kreipiuosi į visus Vilka-viško vyskupijos tikinčiuosius ir visus

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL.

Subscription Rates: \$70.00. Foreign countries \$70.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytos adreso, gavus iš jo mokėti, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
U.S.A.	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Savaitinis (Sest. pried.)	\$40.00	\$25.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taiso savo nuostata. Nesunaudojotų straipsnių nesaugo. Jūs grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį nenesako. Skelbi-mu kaimo prisijungimas gavus prašymą.

geros valios lietuvių savo aukomis padėti atstatyti Vilka-viško katedrą.

Kur besitumėt, ant čekio reikia užrašyti:

051 3 09547 Y diocesi di Vilka-viški

Vysk. Juozas Zemaite

Msgr. Anthony Jonušas

Ant voko užrašyti:

Msgr. Anthony Jonušas

Via Casalmonteferrato 20

00182 Roma, Italy

Galima siųsti: Rev. K. Pu-gė-vičius

351 Highland Blvd.

Brooklyn, N.Y. 11207

Kun. J. Steponaitis

Kiekviena įgytoji dorybė yra iškovota dorybė.

Dechamps

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIA
166 East Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. – (312) 337-1285

Kab. tel. (312) 585-0348;
Rez. (312) 779-5533
DR. FRANCIS MAZEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6.

Kab. tel. (312) 471-3300;
Rez. (708) 442-8297
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652
Pirm. antr. ketv. ir penkt. pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, Ill. 60629
Tel. (312) 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.
PETER STECY, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINIS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (312) 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (Kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinius
2618 W. 71st St.
Tel. (312) 737-5149
Val. pagal susitarimą
Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts, Ill. v. 3-6 v.v.
Tel. (708) 448-1777

Dr. Tumasonio kabineta perėmė
T. RAMA, M.D.
Specialybė – Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. (312) 434-1818; Rez. (708) 852-0889
Val. pirm. antr. ketv. ir penkt. 3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA
SPECIALYBĖ – PLAUČIŲ LIGOS
2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel.: (312) 438-0100
11800 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60463
(708) 361-0220 (708) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLIES IR PROSTATOS CHIRURGIA
2656 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Sest. pagal susitarimą
Kabineto tel. (312) 778-2880.
Rez. (708) 448-5545

EDMUNDS VIZINAS, M.D., S.C.
Specialybė – Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS
IR ODDOS CHIRURGIA
(Aukšta nuomami kabinetai)
Priklauso Holy Cross ir Christ Ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. (312) 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm. antr. ketv. ir penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Kab. (312) 735-4477;
Rez. (708) 246-0067; arba (708) 246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ – NERVŲ IR
EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St.
Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujų ligos
Nechirurginis išsiplėtimų venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road.
Tel. (312) 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt. antr. ketv. ir penkt.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

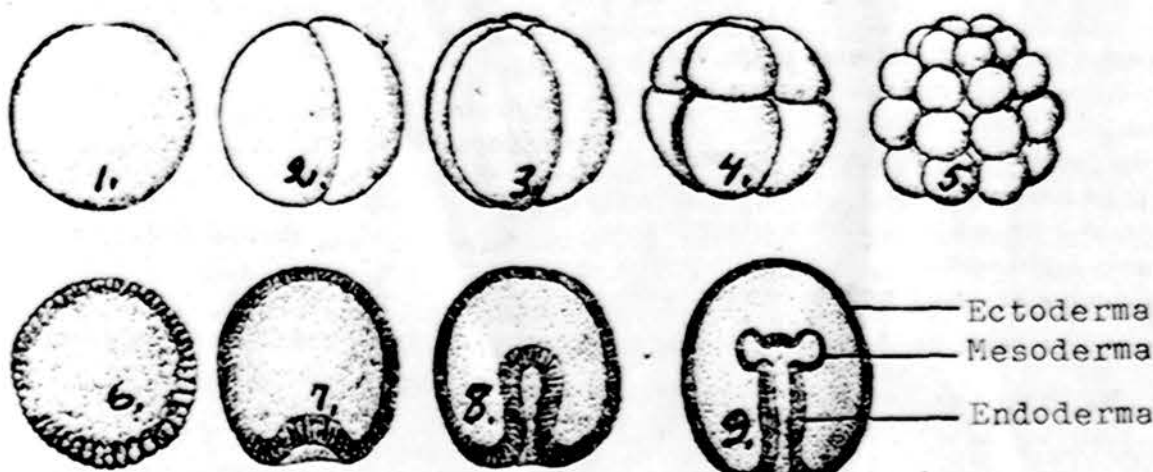
DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
2659 W. 59th St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave. Hickory Hills, IL.
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708) 852-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Sest. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS
DR. EUGENE MCENERY
DR. JAMES BURDEN
INKSTŲ, PUSLIES IR PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIA
155 N. Michigan Ave., Suite 324 ir
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. (312) 585-2980 (veikia 24 val.)
Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS
KIDKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Kabineto tel. (312) 737-1188;
Rezid. (708) 385-4811

Dr. Tumasonio kabineta perėmė
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
(312) 434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Motinos išties prasiidėjusio žmogaus pirmosios dienos: 1. Apvaisintas kiaušinėlis. 2. Pasidalinęs į dvi celes. 3. Jau keturios celes. 4. Aštuonios. 5. Daug celių. 6. Blastula. 7. ir 8. Blastula keičiasi į gastrulą. 9. Jau susidarę trys sluoksniai kūno audiniai: iš jų toliau išsivysto visi kūno organai.

SOVIETŲ ARMIJOJE

Nors Sovietų Sąjungos niekas nesiruošia pulti (manoma, kad subyrės ji pati), tačiau ji ir dabar laiko didžiulę kariuomenę. Oficialiai skelbiama, kad š.m. pradžioje joje buvo 3,993,000 karių, iš kurių 627,000 tarnavo užsienio kraštuose. Iš tiesų kariuomenė yra daug didesnė, nes nepriskaičiuota kitos kariuomenės rūšys — KGB bei milicijos daliniai.

Nors tarptautinės konvencijos, kurias pasirašė ir Sovietų Sąjunga, draudžia mobilizuoti kariuomenę okupuotų kraštų vyrus, bet Sovietai to nepaiso. Pačių bolševikų šaltiniai skelbia, kad 1944 m., užėmę Lietuvą, jie mobilizavo 110,000 vyrų. Beveik be jokio karinio apmokymo jie buvo pasiūti į pavojingiausias fronto vietas, sakysime, pulti Berlyną, ir todėl didelę jų dalis žuvo. Mobilizacija vykdoma ir pokario metais. Sovietinės spaudos žiniomis armijoje nuolat tarnauja apie 36,000 Lietuvos vyrų, be to, yra 1280 karininkų, jų skaičiuje 12 generolų. Sausumos kariuomenėje tarnauja 23% Lietuvos karių, karinių statybų dalyse — 11%, jūrų laivyno — 10%, geležinkelio kariuomenėje — 11%. Desantininkų apie 900. Karo mokyklose Lietuvai esą skirta apie 600 vietų, tačiau pastaruoju metu lietuviai vengia į jas stoti ir todėl kontingento neįpildo. Esą stoja tik 180-200 jaunuolių. Iš tiesų lietuviai yra tik menka armijos dalis, gal tik 1%, bet mums minėti skaičiai labai reikšmingi, nes tarnaujančių okupanto armijoje karių yra beveik du kartus daugiau, kaip nepriklausomybės metais tarnaudavo savo kariuomenėje.

Bet kokių tautinių dalinių armijoje nėra. Lietuviai kariai turi tarnauti įvairiose Sovietų Sąjungos vietose: šiaurėje, pietuose, Europos kraštuose, Mongolijoje, Kazachstane, Jakutijoje, Sverdlovskė, Armėnijoje, Azerbaidžane, Užbaikalėje, prie Kinijos sienos ir kitur. Nemažas skaičius pas baltąsias meškas. 75% lietuvių tarnauja tose kovinėse dalyse, kur reikalingas geras techninis pasiruošimas, turint galvoje modernių ginklų naudojimą. Vien tik per reitais metais trečdalis mūšikių negalėjo praleisti atostogų savo tėvynėje. Kadangi Rusijoje trūksta darbininkų, tai neretais atvejais mūšikiai siunčiami sunkaus darbo tarnyboms į plėšinių žemes, turi atlikti geležinkelio bei kelių tiesimą. Tam tikras lietuvių skaičius buvo išvežti į Černobilį labai pavojingiems valymo darbams.

Lietuviai karininkai diskriminuojami keliant juos į aukštesnius laipsnius. Deputatas S. Kašauskas nurodo, kad pagal armijos proporciją lietuvių generolų turėtų būti 514, o iš tiesų tėra 12. Užtat nėra paskatos tapti karininkais.

Lietuvos vyrai neturi simpatijos okupacinei armijai. Šimtai vyrų buvo išsiųsti į Afganistaną, kur žuvo keliasdešimt lietuvių. Pereitų metų gruodžio mėnesį Kaune susirinkę Afganistano karo veteranai, išreiškė protestą prieš tą Sovietų puoselėtą neteisingą karą ir 102 jo dalyviai protesto ženklą gražino jiems už gerą tarnybą dovanotus karinius ordinus bei medalius.

Nuo amžių lietuviai gerbia karinę tarnybą ir mūsų vyrai noriai stodavo į savo krašto kariuomenę. Kad ir nenoromis pokario metais eidavo ir į

raudonąją armiją. Tačiau pastaraisiais metais ši tarnyba pasidarė nepakankama. Atsirado labai slogi dorovinė atmosfera, susiklostė patvarios cinizmo ir žiaurumo tradicijos. Į armiją patekęs doras jaunuolis atsiduria beviltiškoje situacijoje. Pagal tradiciją jauni kareiviai atiduodami „auklėti seniams“. Einama šūkiu „užbaigti vyriškumo mokyklą“. Jie yra mušami, iš jų nuolat tyčiojama, lietuviai pravardžiuojami fašistais, vokiečiais, fricais, buržuaziais nacionalistais. Seržantai atima iš jų geresnius drabužius, baltinius, net geresnį atiduodami, skurdžiai kelių rublių algą, konfiskuoja iš tėvų gautus siuntinius, vertiami dirbti sunkiausius darbus, nu-traukiamas jų miegas, neretais atvejais išnaudojami homoseksuališku būdu ir turi patirti daugybę kitų neteisybių. Pasiskūsti neturi kur, nes po to būna dar blogiau. Taigi iš 50-ies skundžiasi tik vienas.

Susidaro tokios aplinkybės, kad kai kurie jauni kareiviai, negalėdami pakelti tokio režimo, patys žudosi ar yra nužudomi savo viršininkų. Tokių atvejų užregistruota kelios dešimtys. Vien tik pastaraisiais metais jų buvo 20. N. Medvedevas: „Kareiviai grįžta cinko karstuose, ir tai tapo Lietuvos problema. Mūsų vaikinai nepakelia tarnybos Užpoliarėje. Lietuva — nedidelė nacija, todėl kiekvieno žmogaus netekimas mums labai skaudus“. (Tiesa, Nr. 287, 1989). Taigi tarnyba Sovietų kariuomenėje yra lietuvių vargas ir skausmas.

Esame jau kartą šioje vietoje (Draugas Nr. 212, 1989) aprašę be galo skaudžią jauno kareivio Artūro Sakalausko tragediją. Bet kai ką prie to turime pridurti. Vincentas Žemaitis str. „Tolimi šūvių aidai“ („Dora“ Nr. 3, 1989) tiksliai aprašė kančias, kurias patyrė Artūras: „Sargyboje kareiviui nustatyta išbūti 2 valandas, tuo tarpu Artūras priversdavo stovėti net ligi 10 valandų. Kai kartą, nesulaukus pamainos, pats grįžo į kupe, jį geležiniu raktu mušė tol, kol per kaklą ėmė tekėti kraujas. Užmigus jam darydavo „dviratį“ — degtuką degindavo kojas. Jį vėl vertė valyti tualetą. Užlaužę Artūriui rankas ir nutempę. Tualetą įvyko bausis dalykas. Sutrenkę kelis smūgius į pilvą, kankintojai karštingai ėmė smakti kėlnes. Kiek Artūras, netekęs sąmonės, išgulejo čia ant geležinių grindų — nepamena. Tik pajuto, kad jam degina kojas“. Ir po to įvyko neįtikėtinas dalykas. Kai visi sargybiniai — kankintojai sumigo, jis pagriebė du jų pistoletus. Nuaidėjo 40 šūvių. Krito net aštuoni...

Šitaip žiauriu būdu ruošiami armija negali būti stipri. Nenuostabu, kad lietuviai jaunuoliai ėmė atsisakinėti tarnauti armijoje. Ir atsarginiai gražina savo karinius biuletenus. Kareivių motinus raudodamos energingai protestuoja dėl savo sūnų skaudaus likimo. Energingai reikalaujama steigti lietuvių tautinius dalinius arba bent leisti tarnauti savoje žemėje bei Palbaltijose respublikų teritorijoje.

Pr. metų lapkričio 23 d. Lietuvoje pirmą kartą okupacijai metais buvo gražiai atšvešta nepriklausomos Lietuvos kariuomenės šventė. Pasisakyta už Lietuvos kariuomenės atkūrimą. Įsteigta Lietuvos atsargos karininkų sąjunga (pirmininkas ats. plk. A. Kairys). Žinia, tai dar labai nedaug kas tuo reikalu padaryta, bet vis dėlto jau pirmosios pavasario kregždės.

b. kv.

LIETUVA SKELBIA
TARPTAUTINĮ KONKURSA

Su pianistu Robertu Bekioniu kalbasi Dalia Sruogaite

D. S. Atvažiuavai į JAV ne tik su koncertais, bet ir su labai svarbia misija: pranešti ir lietuvių visuomenei ir amerikiečiams apie būsimąjį pirmąjį Lietuvoje tarptautinį, t. y. ne tik Sovietų Sąjungos apimtyje, Čiurlionio vardo pianistų, vargonininkų konkursą, kuris įvyks 1991 m. Vilniuje. Sakyk, kodėl, kada ir kaip iškilo ši mintis?

R. B. Konkurso mintis nėra nauja. Dar a.a. prof. Stasys Vainūnas svajojo apie tarptautinį konkursą, M. K. Čiurlionio 100 metų gimimo jubilėjaus proga. Tuo tikslu jis darė žygį, norėjo nors ir socialistinių kraštų tarpe tai įvykdyti. Deja, jam tai nepavyko.

D. S. Kodėl? Ar neleido Maskva?

R. B. Buvo sunkūs laikai ir greičiausiai rusams užteko vieno tarptautinio konkurso.

D. S. Maskvos Čaikovskio vardo konkursas yra vienintelis visoje Sąjungoje?

R. B. Taip. Visgi Lietuvoje dar 1909 m. įvyko pirmasis Čiurlionio vardo konkursas, skirtas lietuvių kompozitoriams.

D. S. Atrodo, tai buvo lokalinis įvykis, ne tarptautinis?

R. B. Tik lokalinis. Vėliau, jau po 2-ojo pasaulinio karo, pirmasis respublikinis pianistų konkursas įvyko Vilniuje 1965 m., o 1968 m. antrasis — jau tarprespublikinis, pianistų ir vargonininkų.

D. S. Ar visos Sovietų Sąjungos respublikos dalyvavo?

R. B. Ne. Mes turėjome savo

regioną: Estiją, Latviją, Lietuvą ir Baltarusiją. Dar prijungėm ir Moldaviją. Rengti tarptautinius konkursus buvo uždrausta, todėl teko tenkintis tik tarprespublikiniais.

D. S. Ar tavo minėti konkursai vyko reguliariai?

R. B. Taip. Nuo 1968 m. kas ketveri metai Vilniuje reguliariai vykdavo M. K. Čiurlionio vardo pianistų konkursai. Tik vieną kartą turėjome vargonininkus.

D. S. Mes žinome apie pianistų konkursus Vakarų pasaulyje. Idomu, ar Rytų Europoje taip pat tokio aukšto lygio konkursai vyksta?

R. B. Taip: Varšuvoje, turintis gilią tradiciją — Šopeno tarptautinis, Šumano — jo gimtajame Zwickau mieste, Rytų Vokietijoje ir kitur.

D. S. Jūsų idėja skelbti tarptautinį konkursą yra tikrai šauni, ypač šiais laikais, kada Lietuvos vardas kasdien skamba visame pasaulyje. Iki šiol lietuvių garsino daugiausia sportininkai ir Vilniaus Jaunimo teatras tik keliuose JAV miestuose.

Pats laikas parodyti Vakarams, jog Lietuva yra senos kultūros šalis, o ne kokia „trečiojo pasaulio“ atsikurianti valstybėlė. Vis dėlto, ar jaučiatės pakankamai tokiame konkurse pasirodę?

R. B. Mūsų konkursai jau turi visai neblogą reputaciją. Paskutiniame konkurse dalyvavo daugiau nei 50 pianistų iš visų respublikų. Galvojame, kad jau esame įgiję neblogo lygį, turime

ilgą praktiką ir galime pakilti dar viena pakopa aukščiau — skelbti tarptautinį konkursą.

D. S. Ar Maskva vėl jums nesutrukdys?

R. B. Manome, kad tikrai ne. Dabartiniai įvykiai vėl mus paskatino grįžti prie tarptautinių konkursų idėjos.

D. S. Grįžtant prie pirmojo klausimo: kam dabar šioji idėja gimė?

R. B. Idėja gimė mūsų Lietuvos konservatorijos fortepijono specialybės katedroje. Konkreciai — tai katedros vedėjas prof. Veronikos Vitaitės ir mano galvoje.

D. S. Ar jūsiškiai tai idėjai pritarė, ar gal kas ir priešinosi?

R. B. Turim nemažai sąjungininkų, tačiau beveik tiek pat ir prieštaraujančių, kurie kėlė keistus argumentus: esą dabar pūsis Lietuva prieš visą pasaulį, kaip varlė prieš liūtą... atrodo juokingai...

D. S. Apie prieštaraujančius gal nekalbėkime, geriau pasakyk, kas yra jūsų sąjungininkai?

R. B. Karšti mūsų idėjos rėmėjai yra kultūros ministeris Dainius Trinkūnas ir ypač jo pirmasis pavaduotojas Giedrius Kuprevičius, kuris yra skelbiamas konkurso organizacinio komiteto koordinatojus. Didelio pritarimo sulaukėme iš pačios konservatorijos ir jos rektorius prof. Vytauto Laurušo, taip pat Čiurlionio dr. jos pirminko prof. Vytauto Landsbergio, Kompozitorių sąjungos ir kt.

D. S. Gražu, kad tokie žymūs kultūrininkai ir muzikai jus moraliai remia, tačiau, atrodo, jums būtina ir materialinė pagalba.

R. B. Be abejonės — ir dar kaip reikalinga! Juk iš mūsų lietuvių profesūros algų mes patys tokio konkurso tikrai neįstengime įgyvendinti. Kreipėmės į įvairias institucijas bei asmenis. Lietuvos kultūros fondas su prof. Česlovo Kudaba (labai gaila, kad jo jau ten nebėra) pažadėjo mums padėti. Prof. V. Landsbergis maloniai sutiko redaguoti Čiurlionio kūrinius, kuriuos specialiai šiam konkursui išleisime, o ju leidyba, mano žiniomis, sutiko finansuoti Muzikos dr. ja. Prie jos žadėjo prisidėti Lietuvos kompozitorių

buvo lyg antrieji tėvai. Bevaikiai, tad ir aš dažnai jį davau jų lėpinančią ranką...

Prieš išvažiuodamas, nutariau visa tai išdėstyti Jolandai. Kodėl? Net ir pats nežinau. Pagaliau gal todėl, kad visada esu atviras ir be užkulisinių minčių ar veiksmų.

Iš universiteto grįžau gerokai po pietų. Neįprastai man — radau belaukiančią šeiminkę.

— Ar vėl kas atsitiko?

— Ne. Nieko. Nieko baisaus, bet, kaip čia pasakius, visą rytą čia ateina tūla ponis ir vis teiraujasi tamtos.

— Ponia?

— Taip. Kaip čia pasakius, dar jauna ir graži... Man su šeiminkine besikalbant, skambtelėjo skambutis.

— Va, tai ji ir bus, — tarė šeiminkė.

Prie durų nuėjau pats.

— Aldona.

— Labas vakaras, Antanėli... Atleisk man. Visą rytą tavęs ieškau. Turbūt jau šeiminkė pačiam sakė. Ir jai jau įkyrėjau...

— Prašau į vidų. Įsivedžiau į šeiminkės salonėlį, kurį retkarčiais panaudodavau.

— Reikalas labai trumpas — tarė vidun įėjusi Aldona. Noriu gauti Algio adresą.

— Adresą? — numykiau. — Aš nežinau ar aš turiu teisę tamstai tą adresą duoti.

— Kodėl?

— Aš nežinau. Bet yra išeitis. Tamsta gi esi pažįstama su ponu Kairiu. Su juo, bus geriausia, pasitarkite...

— Ooo!...

— Matai, ponis Aldona, aš nebenoriu daugiau į jį visą reikalą veltis, nes, atvirai jums sakau, Algis

sąjunga ir, tikiu, su parama prisijungs daugiau šiam konkursui pritariančių.

D. S. Jums juk reikės nemažos sumos visoms konkrecioms išlaidoms padengti, pvz. dalyvių premijos, juri komisijos narių honorarai, visų svečių išlaikymas ir pan. pateiks jums didoką sąskaitą.

R. B. Dalyvių ir juri komisijos išlaikymo išlaidas pažadėjo apmokėti mūsų valdžia. Taip pat valdžia sutiko nupirkti tris fortepijonus (kainuos apie ¼ milijonų vokiškų markių — maždaug 200,000.00 dolerių). Be to, reikės paremontuoti konkursui skirtas sales ir, kaip visada, atsirast dar nenumatytų išlaidų.

D. S. O kaip su premijų atlyginimais ir juri komisijos honorarais? Nejaugi mokėsit rubliais?

R. B. Tie rubliai yra baisūs reikalas... juk negali žmogui duoti popieriuką, kuris visame pasaulyje neegzistuoja, tik Sovietų Sąjungoje vaidina tvirtą valiutą. To tikrojo „cash“ neturėjimas mus smaugia. Darome žygį kaip nors susiorganizuoti ir bent 50% atlyginimui surasti Amerikos dolerių.

D. S. Berods, Maskvos Čaikovskio konkursas atlygina tik rubliais, tai gal jūsų rublinę pusę svečiai priims, nes tokio tarptautinio masto konkursas yra ir garbės ir prestižo reikalas.

R. B. Žinoma, ir garbės, ir prestižo. Beje, mūsų premijos yra net rubliais aukštesnės už Čaikovskio konkursą, o i Maskvą vis vien suvažiuoja konkursantai iš viso pasaulio.

D. S. Kaip galvojate tuos 50% dolerių surinkti?

R. B. Bandau įtikinti visus lietuvių Lietuvoje ir kitur gyvenančius, kad tokio aukšto lygio konkursas Lietuvai yra būtinas. Kaip pati minėjai, mes nesame egzotiška tautelė, kuri gali save tik liaudies muzika ir šokiais reprezentuoti. Aišku, mūsų etnografija yra mums brangi ir mes ją didžiuojamės, tačiau Vakarų pasauliui turime atskleisti savo seną ir gilia kultūrinę tradiciją, parodyti, jog ir mes turime talentingų kompozitorių, atlikėjų, kuriems taip ilgai buvo uždaros durys į laisvą pasaulį.

Manau, supranti, jog mums reikalinga absoliuti garantija, kad kaip nors tuos dolerius surinktumėm. Kreipiausi čia į lietuvių fondą ir turiu vilties sulaukti iš jo paramos. Buvau atvežęs tuo reikalu kreipiamąsi

į visą Pasaulio lietuvių bendruomenę, kurį pasirašė organizacinio komiteto vardu prof. V. Landsbergis — Čiurlionio dr. jos pirm. ir Lietuvos kultūros ministeris D. Trinkūnas. Tas kreipimasis prašymas turėjo būti perskaitytas Chicagoje Mokslo ir kūrybos simpoziumo uždaryme, tačiau dėl laiko stokos prof. Landsbergis spėjo tik apie jį užsiminti. Tikiuosi, kad čionykštė spauda jį paskelbs.

D. S. Ar Lietuvoje tikėtis gauti finansinės paramos?

R. B. Jau kelios gamyklos, turinčios nebologas pajamas, pažadėjo šį kultūrinį įvykį paremti. Tikimės, kad atsirast ir daugiau sponsorų.

D. S. Kas, be tavęs ir Vitaitės, sudaro konkurso organizacinį komitetą?

R. B. Mūsų fortepijono specialybės katedros nariai ir profesorai: prof. Olga Šteinbergaitė, prof. Mariam Azizbekova, abu Jurgiai Karnavičiai: prof. ir j. r. prof. Leopoldas Digrys, prof. Kęstutis Grybauskas — konservatorijos prorektorius mokslo reikalams, jau anksčiau minėti prof. V. Laurušas, prof. V. Landsbergis, ministeris D. Trinkūnas, Giedrius Kuprevičius ir kt. Svarbiausia — mūsų Garbės pirmininke sutiko būti prof. Jadvyga Čiurlionytė, M. K. Čiurlionio sesuo!

D. S. Kokie yra jūsų konkurso reikalavimai atlikėjams? Ar programa yra nustatyta, ar dalyvis gali pats kūrinius pasirinkti?

R. B. Turime nemažai nustatytos programos, tačiau palikta apšiai laisvės pačiam konkursantui.

D. S. Ar privalomi lietuvių kompozitorių kūriniai?

R. B. Būtinai. Čiurlionis ir specialiai konkursui parašytas kūriny. Manau, kad bus penkių lietuvių kompozitorių kūrinių, iš kurių konkursantas turės laisvę vieną pasirinkti.

D. S. Kalbi apie pianistus. O kas laukia vargonininkų?

R. B. Jie turės be galo įdomų dalyką. Pirmame jų ture skambės Vilniaus katedros požemiuose surastos gaidos, nežinia kieno sukurtos. Atrodo, kad tai XVI a. septyni šokiai, mūsiškių pavadinti „Anonimus Vilnensis, XVI a.“, tai bus tikrai unikalu. Antroje ture privaloma B. Kutavičiaus sonata vargonams „Ad Patres“.

(Bus daugiau)

Pasaulį judina ne mašinos, o idėjos.

V. Hugo

ŽALIASIS VELNIAS

JONAS RŪTENIS

Romanas

19

— Mes jo nesmerkiame, neturim pagrindo, o kas koki nors turi — tegul patys žinosi...

Man, atvirai pasakius, buvo skaudu, bet turėjau neišvengiamai viską palikti laukui ir užmarščiai. Pabaigoje birželio ryžausi išvykti į kaimą ir pailsėti. Ten nusprendžiau pagalvoti apie tolimesnį savo gyvenimą. Mėnesienos ir gegužės naktysėjo į pabaigą. Realybė stėjo prieš akis: Paskutinieji metai universitete, karinė prevolė, diplominis darbas, gal stipendija, gal vedybos — kas žino, kaip visi reikalai susirikiuos. Taigi reikia laikinai viską užmiršti, pasinerti tėviškės laukuose, atgaivinti plaučius ir apsisprendus vėl iirti gyvenimo duobėtais keliais...

Mano tėviškė kiek kitokia nei visų. Tai mano senelio nedidelis ūkelis paliktas jo vaikams mano mamai ir jos broliui Tomui. Žemę jiedu nuomavo pusininkui. Nuolatos ten gyveno tik mama. Ją brolis priklaudė jai labai anksti netekus vyro. Ten aš atsiradau jau būdamas trijų metų. Dėdė Tomas ūkyje negyveno. Jis vertėsi kalvio amatu ir keliavo iš valsčiaus į valsčių. Visą laiką vienišas. Tik retkarčiais užklydavo į namus, bet ir tai tik trumpam laikui. Viso ūkio šeiminkė buvo mama. Dėdė mirus, ūkis atiteko jai, o mamai mirus — man.

Ūkyje gyveno pusininkas ir mano reikalams buvo palikta du kambariai. Su pusininku gerai sugyvenom ir palaikėm gerus santykius. Mamai mirus jė man

Žolelė, tebėra policijos priežiūroje...

— Ačiū už atvirumą. Gerbiu už tai tamsta...

Po to ji ėmė man neklausiant pasakotis:

— Mano vyras dar kalėjime, bet žinau, kad bus rasta išeitis jam ir be teismo iš jo išeiti. Man jis jau nebereikalingas. Su juo aš nebegyvensiu. Aš noriu kuo skubiau būti su Algium. Aš jį myliu ir jis mane myli. Man visai nesvarbu jo pažiūros ir jam už jas paskirtoji bausmė. Man politika nerūpi — myliu ir žinau, kad esu mylima, tai viskas.

Daugiau ji nieko nebeklausė ir nesipasakojo. Po minutes išėjo. Valandėlę, išlydėjęs stovėjau prie durų ir galvojau: Ponas Stonys nekaltas — tai nelaimingas atsitikimas. Jis mylėjo savo žmoną. Algis buvo Aldonos meilužis. Virė kerštas. Va kur visa istorija.

Visą žodis žodinė papasakojau šeiminkinei. Toji lingavo galva, dūsavu ir pagaliau tarė:

— Paleistuvystė. Kaip čia pasakius, va kas, Antanėli, bet ne mums teisti paklydusius. Yra dangaus teisėjas...

Rytojaus rytą nuėjau pas poną Kairį į įstaigą ir jam viską papasakojau. Manęs išklaušęs šyptelėjo ir nusivedė į savo kabinetą. Mano nusteimimui ten radau Aldoną.

— Labas, — tariu.

— Labas, — atsakė.

Atsisėdom ir mes abu su ponu Kairiu. Netrukus jis pradėjo:

— Mudu su Antanėliu laužėm galvas ir norėjome jam padėti, bet deja mums nepavyko. Adreso, kaip jau ir Antanėlis sakė taip pat neturime teisės duoti. Tą teisę turi policija.

— O jei aš kreipiausi ten?

(Bus daugiau)

RUSŲ KRYŽKELĖ

VALDAS ANELASKAS

Imperijos arba auga ir plečiasi, arba žlunga. Lietuviams ir jų artimiesiems kaimynams latviams, estams, o taip pat Kaukazo ir kitoms tautoms šiandien svarbiausia kaip galint greičiau atgauti nepriklausomybę. Žiūri pesimistiskai. Nesitikiu, kad Kremlius geruoju paleistų iš savo nagų kurią nors vieną koloniją. Gorbaciovas aiškiai juk išdrožė paskutiniame Maskvos CK plenumo: „Dabartinė partinė valstybės vadovybė neieša Sąjungos suirimo“. Ir po šito jo žodžių buvo ilgi audringi plojimai.

Man rodos, vienintelis realus kelias — tai visų demokratinių antikomunistinių dabartinės Sovietų Sąjungos jėgų konsolidacija, kaip galint greičiau pasiekti pilno imperijos suirimo ir ant jos griuvėsių atkurti nepriklausomas valstybes Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Gruziją ir kitas, kaip buvo 1917-1918 metais, kada carinės Rusijos imperijos sugriuvimas sudarė galimybę atgauti nepriklausomybę Lietuvai ir kitoms rusų pavergtomis šalims. Manau, kad kol nebus naujų „septynioliktųjų“, kol visa imperija nesugrius, vargiai vieni nepriklausomybę pasieksim. Ir pati Rusija turi atgauti tai, ką iš jos bolševikai kažkada pagrobė, tai yra, normalios demokratijos valstybės statusą. Juk pati didžiausia šiandieninės komunistinės Rusijos nelaimė kaip tik ir yra tame, kad ji — tai paskutinė pasaulio imperija. Čia ne tik rusų tautos didžiulės tragedijos priežastis, bet ir mūsų. Rusijoje slypi didžiausias pavojus mums.

Neregėta mastą šiandien pasiekė antikomunistinis nacionalinio išsivadavimo judėjimas Sovietų imperijos pakraščiuose. Pati Rusija lig šiol, galima sakyti, vis dar tyli. Demokratinis politinis sąjūdis Rusijoje kol kas silpnokas tiek kiekybiškai, tiek ir kokybiniu atžvilgiu. Esu giliai įsitikinęs, jog rusai visumoj niekuo ypatingu nesiskiria nuo kitų tautų. Tai nėra ne išimtinai vien tik niekšų ar šventųjų tauta, nei vien latvų ar genijų. Vienokių ir kitokių joje pakankamai. Rusų tauta išugdė Dekanozovą su Suslovu ir Gromovą su Radionovu — generolus — Afganistano ir Tbilisio budelius. Tačiau tuo pat metu ji išugdė taipogi amžiną atilsi akademiką Sacharovą, Sergejų Kovaliovą, Aleksandrą Solženiciną, daugybę kitų šviesių asmenybių. Todėl ir rusų tautinis charakteris niekuo ypatingai neišsiskiria iš kitų tautų.

Be abejonės, kai kuriais aspektais rusų nacionalizmas rišas su tuo, kad Rusija daug amžių buvo galinga valstybė. Tam tikras šovinizmas atspalvis, aišku, yra. Tačiau rusams nėra būdinga panieka kitų tautų žmonėms. Gal net greičiau — priešingai. Kitas reikalas, jeigu tokį požiūrį imasi kas dirbtinai diegti. Ir dar patiemams tamsiausiems, primityviausiems šitos tautos sluoksniams. Jie aplamai yra labai imlūs visokiai propagandai. Tai dabar kaip tik ir išryškėjo liūdnai pagarsėjusiose savo antisemitiska pakraipa rusų organizacijose. Tokiose kaip „Pamiat“. Toseitgi ar nepastebėti neįmanoma. Manau, jog šiandien Sovietų Sąjungos valdžia visų pirma labiausiai bijo kaip tik rusiškąjo nacionalizmo. Turiu galvoj normalų demokratinį tautiškumą. Juk nė vienas tikrai tautiškai mas-

tantis rusų nacionalistas nepasakys ačiū sovietinei komunistų valdžiai už tai, kad ji sunaikino dešimtis milijonų jo tautiečių. Taip tikrasis rusų nacionalizmas — tai būtinai antisovietinis, antikomunistinis fenomenas.

Todėl valdžia ir deda dabar visas pastangas, siekdama diskredituoti ten tikrojo tautiškumo skelbėjus ar tiesiog neduoti jiems pasireikšti. Svarbiausias tikslas, kurio Maskvos režimas siekia — nukreipti rusų nacionalizmą naudinga sau linkme. Įvairiomis provokacijomis KGB ir komunistų partija visai trukdo paprastiesiems rusams susiorientuoti.

Tokiu būdu mes susiduriame su pačia primityviausia nacionalizmo, tiksliau — šovinizmo rūšimi, dirbtinai iš viršaus diegiama, kad viskas kryptų į komunistinę vagą. Tikslas aiškus. Pirmiausia dezorientuoti rusų tautą. Be to, siekiama diskredituoti ir pačią rusų tautinės savimonės idėją.

Būtina taip pat pabrėžti, jog Rusijos gilumoje, kur nors Sibire gyvenantys žmonės praktiškai ir neturi jokios nacionalinės savimonės. Per septynis komunistinės tironijos dešimtmečius ji beveik visiškai susiniveliavo. Save laiko kažkokia beveide „tarybine liaudimi“. Tai yra tautinis vakuumas, kuriame slypi didžiulis pavojus. Jeigu jo nepavyks užpildyti tikru teigiamu demokratiniu tautiškumu, sovietinė valdžia, komunistų partija gali greit užpildyti savuoju. Tai yra, „Pamiat“ ir „Jedinstvo“ tipo agresyviu imperialistiniu šovinizmu. Be to, dar ir ryškiai raudonai nudažytu. Čia ir slypi didžiausias pavojus ir mūsų laisvės siekiams. Juk valdžioje šindien esantys komunistai gerai supranta, kad kaip tik rusų tautoje bręsta didžiausia neapykanta jų sistemai, neapykanta komunistiniam režimui.

Jie bet kuriuo momentu gali greit pakeisti ideologinį arkliuką. Vietoje dabartinio komunistinio įvesti Sovietų Sąjungoje kažkokį nacionalistą-talitaristinį režimą. Per visokias „pamiat“ ir „jedinstvo“ jau dabar kaip tik ir stengiasi vesti plačią propagandą ta linkme, ruošia dirvą. „Rusai galėtų puikiai gyventi, jeigu netrukdytų visokie lietuviai, gruzinai, žydai. Mes juos globojame, iš skurdo išvadavome, o jie dabar prieš mus balsą drįsta kelti. Reikalinga, tiesiog būtina tvirta ranka, kuri juos numalšintų“. Taip gudriai politrukai šiandien skatina kelią į paprastų rusų žmonių samonę.

Masėje rusų tautinė savimonė nėra pakankamai išsivysčiusi. Belieka valdžiai tik panaudoti šią spragą savo tikslams. Rusų demokratai šiandien turi dėti visas pastangas tautiniam savo tautos auklėjimui teigiama linkme.

Todėl šiandien visos blogio imperijoje pavergtos tautos turėtų būti vienodai suinteresuotos ir atsakingos už tai, kokių kelių pasuks rusų tauta.

CHEMIKALAI MAISTE

Gydytojai, dirbantys greitosios pagalbos skyriuose susekė, kad maiste vartojami chemikalai MSG (monosodium glutamate) būna priežastim galvos skausmų, vėmimų, artrito skausmų, astmos ar greito širdies plakimo.

DOVANA LIETUVAI 1990 METAMS

1990 metais suaukokime pusę milijono dolerių!

Kviečiame Jus jungtis į atgimstančios tautos rėmėjų tarpą. Tauta nepalūžo būdama vergijoje 50 metų, nors prarado šimtus tūkstančių savo dukrų ir sūnų Lietuvos miškuose, kalėjimuose ir Sibiro ledynuose. Visa Lietuva, jauni ir vyresni, išeina į gatves, vieškelius, laukus šaukdami

LAISVĖS!

LIETUVA ATGIMSTA... PADĖKIME TAUTAI!

Aukokime kiekvienas pagal savo išgales.
Būkime Lietuvos laisvės atstatymo:

FUNDATORIAI su 1,000 ar daugiau dolerių auka
MECENATAI su 500 dolerių auka
RĖMĖJAI su 100 dolerių auka
AUKOTOJAI — aukojant pagal savo išgales

Pinigai laikomi specialioje sąskaitoje. Čekius rašyti:

Lithuanian American Community, Inc. vardu ir siųsti

LITHUANIAN-AMERICAN COMMUNITY
c/o Vladas Sinkus,
5115 Woodland Avenue,
Western Springs, Illinois 60558

Aukos nurašomos nuo mokesčių (ID No. 36-3625439)

TAUTA IR MES UŽ AUKĄ NUOŠIRDŽIAI DĖKOJAME.

JAV Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos vardu
Dr. Antanas Razma
Pirmininkas

JAV LB Krašto valdybos pastangomis

paremti besilaisvinančią Lietuvą skirių \$

Vardas, pavardė

Adresas

Jūsų grįžęs čekis atstoja kvitą. Jei pageidaujate atskiro kvito, prašome pažymėti ☐

BESILAISVINANČIOS LIETUVIŲ TAUTOS REIKALAMS AUKOJUSIŲ ASMENŲ SĄRAŠAS NR. 1990 - 2

LIETUVOS LAISVĖS ATSTATYMO FUNDATORIAI YRA:

5000 dol. aukojęs: Pranas Nenorta, East Chicago, Indiana.
Po 2000 dol. aukoję: Elena ir Justinas Liaukai, FL (iš viso 2500 dol.), Gražina Liautaud, IL (iš viso 4000 dol.).
Po 1000 dol. aukoję: Julia Šakinskienė, IL, William Unakis, IL.

LIETUVOS LAISVĖS ATSTATYMO MECENATAI YRA:

Po 500 dol. aukoję: Algis V. Bačanskas, CA, E. ir J. Dirginčiai, FL, E. ir M. Krassauskai, FL.

LIETUVOS LAISVĖS ATSTATYMO RĖMĖJAI YRA:

Po 300 dol. aukoję: M. ir B. Gurėnai, WI (iš viso 400 dol.), A. ir S. Jelioniai, IL (iš viso 500 dol.), V. Karoblis, M.D., OH (iš viso 400 dol.).
250 dol. aukoję: Dr. D. ir R. Bitėnai, NY (iš viso 750 dol.).
Po 200 dol. aukoję: R. Bureikienė, CA (iš viso 300 dol.), S. Drevinskas, CT, J. Kirtukas, MD (iš viso 300 dol.), V. ir V. Kulbokai, FL, A. Mažiulis, MA, tėvų Onos ir Antano atminimui (iš viso 300 dol.), R. ir J. Maikailai, FL (iš viso 300 dol.), M. Noreikienė, IL, E. Radvenis, CA (iš viso 400 dol.), M. Ročkovienė, IL (iš viso 240 dol.), V. ir R. Sinkai, IL (iš viso 300 dol.), P. Zundė, GA, P. Bizauskienė atminimui (iš viso 300 dol.).
Po 100 dol. aukoję: T. ir G. Baužai, WI (iš viso 200 dol.), A. ir S. Blūdžiai, MI (iš viso 120 dol.), V. ir O. Budnikai, NJ (iš viso 200 dol.), A. Čepėnas, IL (iš viso 200 dol.), B. Čičkaitė, IL (iš viso 150 dol.), V. Garsys, MA, R. Graudis, NJ (iš viso 300 dol.), E. ir I. Jansonai, MA, J. ir A. Januškevičiai, MA, V. ir P. Janušonai, WI, J. ir J. Kalniečiai, IL, P. ir A. Kašubai, NM (iš viso 200 dol.), L. Kilikonis, FL (iš viso 200 dol.), J. Kregždienė, NY (iš viso 150 dol.), A. Kuolas, CA, V. ir J. Lendriai, MA (iš viso 120 dol.), A. Lukoševičiūtė, MI, B. ir I. Medziukai, CA, R. Memėnienė, IL, M. ir M. Mikutavičiai, MA, J. ir N. Mikutowicz, MA, V. ir L. Mitukai, NY (iš viso 200 dol.), S. ir E. Miškai, MA, B. Palulis, MA (iš viso 150 dol.), dr. M. ir D. Pautienai, MA, K. K. Pažomėnas, CA, E. ir J. Pažerūnai, IL (iš viso 200 dol.), S. Petravičienė, FL, A. ir R. Petručiai, MA, A. ir A. Pilpavičiai, FL (iš viso 250 dol.), V. ir J. Plečiai, IL, G. Rajeckas, NY (iš viso 250 dol.), A. O. Šabanus-Wells, AZ, V. Šalčinaitis, FL, J. Saulienė, IL (iš viso 200 dol.), K. Singh ir A. Astras, CA, dr. J. Skirgaudas, CA, S. Stapielis, MA, A. ir O. Štepačiai, MA, P. Staniškis, MD, J. Stelmokas, PA (iš viso 250 dol.), M. ir J. Švarcai, OH, A. C. Tomkutonis, IL, A. ir G. Treinai, MA, S. ir V. Tuckienai, CA (iš viso 200 dol.), S. ir K. Urbšaičiai, FL (iš viso 110 dol.), dr. V. ir O. Vaitkai, MA, I. ir J. Valauskai, FL (iš viso 125 dol.), G. Vitenė, IL, V. Zeronas, IL (iš viso 200 dol.), V. ir M. Židžiūnai, MA (iš viso 200 dol.), dr. E. Žilinskas, IL.

(Būs daugiau)

CLASSIFIED GUIDE

DĖMESIO! Nuo lapkričio 11 d., skambindami į Chicago priemiestius, vartokite „area code“ (708).

REAL ESTATE

MLS KOMPIUTERIŲ
pagalba galite PIRKTI ar PARDUOTI NAMĄ mieste ir priemiestiuose. Sąžiningai patarnaus
J. BACEVIČIUS
BELL-BACE REALTORS
INCOME TAX — INSURANCE
6529 S. KEDZIE
778-2233

BALYS BUDRAITIS
Nemokamai įkalnuoja Jūsų namus.
Turėdamas ilgą metų patyrimą, greit ir sąžiningai patarnausiu pirkime bei pardavime. Kreiptis tel. 767-0600 arba 778-3971.
Adresas 6400 S. Pulaski Rd.
One stop Real Estate

FOR SALE

Property on Lk Winnebago, Tr of Van Dyne, Fond du Lac City, WI. 100 Ft. Lk Frontage on a 100x 767 ft. Lvg Rm, Kitchen, Lndry Room, bath and 2 bdrms. Approx 1,532 sq. ft. lvg area, 2 enclsd additions, 1 cr garage—Yr round home on a great lake. Call AC708-297-8437 (Des Plaines, IL)

HELP WANTED

Ieškoma pensininkų pora, kurie norėtų gyventi Floridoje, name su baseinu, netoli jūros. Atsilpygiant už tai, reikėtų prižiūrėti sodą ir namus. Skambinti: (305) 492-8164.

“ATTENTION: EARN MONEY READING BOOKS!” \$32,000/year income potential. Details. (1) 602-838-8885. Ext. Bk 7765.”

“ATTENTION — HIRING!” Government jobs — your area. Many immediate openings without waiting list or test. \$17,840 — \$69,485. Call 1-802-838-8885. Ext R 7765.”

ANDERSON FORD
795-7900
6539 W. OGDEN
BERWYN, IL 60402
Pirkdami naujus, arba gerame stovyje vartotus automobilius ir sunkvežimius, apsilankykite Anderson Bros. Ford. RAIMUNDAS (Ray) BARTASIS jums sąžiningai patarnaus ir dėl kainų padės susitarti. Skambinkite šiandien!

DRAUGE GAUNAMI NAUJAUSI LEIDINIAI

LIETUVIŲ KELIAS KRIKŠČIONYBĖN, istorinė apžvalga. Stasys Maziliauskas. 311 psl.	\$10.00
AMŽINO ŠALO ŽEMĖJE, Sibiran tremtinių atsiminimai. 303 psl.	\$10.00
DIDYSIS KOVOTOJAS KUN. K. GARUCKAS, S.J. Red. kun. Jonas Kidykas, S.J. 385 psl.	\$10.00
LIETUVIŲ PAPROČIAI IR TRADICIJOS IŠEIVUOJE. Danutė Brazytė Bindokienė. 362 psl.	\$12.00
ŠVENTO RAŠTO KRAŠTUOSE, kelionių įspūdžiai. Antanas Rubšys. 430 psl.	\$9.00
NUO PLUNGĖS IKI MAROKO, atsiminimai. Kazys Pabedinskas. 438 psl.	\$10.00
ŽEMAIČIŲ VYSKUPAS MOTIEJUS VALANČIUS. Kun. Ant. Aleksa. 300 psl.	\$5.00
VILNIAUS UNIVERSITETAS 1579-1979. Redagavo Br. Vaškeles. 260 psl.	\$10.00
LIETUVOS STUDENTAI UŽSIENIO UNIVERSITETUOSE XIV-XVIII AMŽIAIS. Vaclovas Biržiška. 217 psl.	\$10.00
LIETUVA PASAULINĖJE LITERATŪROJE. Alf. Šešplaukis-Tyroolis. 244 psl.	\$8.00
KUR BĖGA ŠEŠUPĖ, romanas. J. Vizbaras. 245 psl.	\$10.00
ISLAMAS, religija, kultūra, valstybė. A. Rubšys. 75 psl.	\$5.00
RAŠTAI, I tomas. Jonas Aistis. 450 psl.	\$15.00

Pastaba. Užsakant knygas per paštą, pinigų nesiųsti, užsimokėsite gavę sąskaitą, kurioje bus pridėta ir persiuntimo išlaidos.

REAL ESTATE

RE/MAX REALTORS
GREIT PARDUODA

RIMAS L. STANKUS
(312) 586-8959 (708) 425-7161
Norintieji PIRKTI ar PARDUOTI NAMUS per šią įstaigą, prašome paminti, kad esate arba norite būti Rimas Stankaus klientais. Nuosavybės įkainijimas nemokamas.

ŠIMAITIS REALTY
Viktoras Šimaitis, Reg. Brokeris
Nuosavybių pardavimas. Income Tax.
5953 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 438-7878

Parduodame gražią už didesnę kainą! Įkainojimas veltui! Perkame ir parduodame visose JAV valstijose. Išlaivinti ir patyrę tarnautojai. MLS kompiuteris. Perkame-parduodame ir mažas ir dides nuosavybes. Vietinė įstaiga.
ALEXANDER J. MOCKUS
REALTORS, LTD.
6610 S. Pulaski, Chicago, IL 60629
(312) 767-6655
Lietuviams žinomas ir patikimas vardas.

Iš savininko, ne per namų pard. agentus, ieškau pirkti gero namo Marquette Parko apyl., tarp California ir Pulaski, 2-jų arba 3-jų butų. Skambinti 161-499-2264.

FOR SALE

“ATTENTION — GOVERNMENT SEIZED VEHICLES from \$100. Fords, Mercedes, Corvettes, Chevys. Surplus Buyers Guide. 1-802-838-8885 Ext. A 7765.”

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING
Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit už automobilio ir ugnies draudimą pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Tel. — GA 4-8854

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
312-778-3313
KLAUDIJUS PUMPITIS

Lietuviai, latviai ir estai demonstruoja prie Sovietų Sąjungos ambasados Washingtono sausio 11 d. — tuo pačiu metu, kai vyko demonstracijos Lietuvoje dėl M. Gorbačiovo apsilankymo.
Nuotr. Rimo Čikoto

KNYGŲ MUGĖ FRANKFURTE

KAZYS BARONAS

Mūsų korespondentas Europoje

Kasmetinė ir didžiausia pasaulyje knygų mugė Frankfurte šiemet buvo surengta spalio 11-16 d. Joje dalyvavo 90 valstybių bei per 8 tūkst. įvairių leidyklų. Ši jau 41-ji mugė akcentavo Prancūziją (pereinamąjį laiką Italijai), tad tokios retos progos Vakarų Vokietijos kaimynė nepraleido, „eksportuodama“ į Frankfurtą savo geriausią ir gražiausią kultūrą. Ir ne tik knygas, bet taip pat ir kt. kultūrinės vertybės, perduodama jas vaizduojančių paskaitom, gražioje kongreso salėje, filmams, meniniais pasirodymais, teatriniais spektakliais pačiame Frankfurto mieste. Dalis vokiečių ir itališkų valgyklų taip pat prisitaikė prie prancūziškos kultūros, gamindamos tik prancūziškus patiekalus.

Tad nenuostabu, kad ir pats Prancūzijos paviljonas buvo labai išsklaidytai papuoštas neoneim tautinėmis spalvomis, puikiai išdėstytais stalais su knygomis, o jų mėgėjams duodant vietas patogiose kėdėse.

Vienos dienos nuodugnai mugė apžiūrėti — tikrai nepažįstama, tad kai kurių valstybių leidykloms teko skirti keletą min. sustojant ilgiau prie JAV (daugiau 500 leidyklų), Kanados, Lenkijos, Sov. Sąjungos, Prancūzijos, Švedijos, Olandijos, Japonijos bei Prancūzijos kaimynės „Groupe Quebec“, kur nelabai noriai jos prižiūrėtojai atsakinėjo į mano statomus angliškų klausimus, matydami ant atlapo prisegta mugės direktijos išduota kortelė „Lithuanian Newspaper Draugas“ Chicago. Nenorėčiau tikėti, kad gen. Charles de Gaulle mestas šūkis Kvebeko mieste „Tegyvuoją laisvas Kvebekas“ dar ir šiandieną randa daug pasekėjų... Visai kita nuotaika jaučiau mano gyventojų Kanadoje. Jaunos ir gražios kanadietės mielai patarnaudavo lankytojams, o pasisakius, kad esu lietuvis, gyvenęs netoli Toronto — viena net prisipažino, pažįstanti „Lithuanians“ Toronto High Park apylinkėje.

Panašiai buvo ir su Lenkija. Paprašius istorinių ar politinių leidinių Lietuvos-Lenkijos klausimais, kelių leidyklų atstovai labai mandagiai (gal padėjo mano lenkų kalba?) atsakė čia pat neturi, tačiau sutiko pranešti laiškuose.

Be abejo, neaplenkiau ir Sov. Sąjungos, kadangi kiekvienais metais jos lentynose tarp rusiškų leidinių buvo talpinamos ir lietuviškos knygos. Šiemet visai kitas vaizdas: Lietuva turėjo savo atskirą skyrių, atskirą gan nemažą dalį Sov. Sąjungos paviljono (taip pat ir Uzbekistanas), išdėstant lentynose apie 60 knygų (Vagos, Minties, Mokslų leidykla) ir gal svarbiausia — gan didelį užrašą „Litauen“. Čia ir praleidau daugiausiai laiko, raskdamas J. Urbšio prisiminimus, Prūsų kalbos žodyną (Mokslų leidykla), Dantės „Dieviškąją komediją“, Vilniaus architektūrą, angliš-

kus leidinius — Zlogno ir Nišikienės „Ecological and biological systems under extreme

conditions“, red. prof. med. dr. Blūzo „Lithuanian Medicine“ ir kt. Gaila, kad neatvežta sportinių leidinių, kadangi ir jais turtinga yra Lietuva.

I lankytojų klausimus (man viešint lietuvių sk. aplankė keli Klaipėdos vokiečiai) atsakinėjo vilniečiai Vai-

dotas Januškis ir Adomas Druktenis. Rusiškų knygų lentynose pastebėjau keletą estiškų ir latviškų leidinių, tačiau mūsų šiaurės kaimynai estai — išeiviai buvo prisiglaudę prieš švedų, turėdami taip pat atskirą sk. Tai įtaka bei nuopelnas jos gausios išeivijos Švedijoje.

Kiekvienais metais vokieškos knygų leidyklos skiria taikos premiją. Šiemet ji teko čekui Vaclovui Haveliui, kuris įteikimo iškilmėje nedalyvavo. Spalio 13 d. vokiečių televizija davė jo pasikalbėjimą, pareikšiant vokiečių atstovui, kad 25 tūkstančiai markių premiją jis atiduoda privaliai leidyklai. Be to, jis bijo, kad išvykus jam į Vakarus, Čekoslovakija jo

daugiau nebeįsileis. V. Havel priklauso prie disidentų — laisvės kovotojų, praleidęs keletą metų kalėjime. Pasikalbėjimas su vokiečių televizijos atstovu vyko su vertėju. Simboliniai dovaną priėmė režisierius ir aktorius M. Schell, o V. Havelio kalbą perskaitė Prancūzijos filosofas Andrius Gliuckmanas. Tiesa, Vakarų Vokietijos vyriausybė prašė Čekoslovakiją nedaryti V. Haveliui jokių trūkumų, tačiau atsakymo nesusilaukė.

Irano leidyklos mugėje negalėjo dalyvauti, kadangi jos vyriausybė neatšaukė britui rašytojui Rušdie mirties grasinimo. Mugės direktija šias sankcijas numato taip pat

DRAUGAS, antradienis, 1990 m. sausio mėn. 30 d.

5

pakartoti ir 1990 m. Nesimantė ir rašytojo knygos. Tik prieš paskutinę dieną viena norvegų leidykla ją išstatė, tačiau prie

labai stiprios policijos apsaugos. Knygų mugė šiemet susilaukė 220 tūkst. lankytojų — tiek pat kaip ir 1988 m.

A.†A.

ANTANINA JONYNIENĖ

Gyveno Chesterton, Indiana.

Mirė 1990 m. sausio 26 d. Šv. Antano ligoninėje, Michigan City, Ind., sulaukusi 94 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje, 1895 IV.8. Šakių apskrityje, Žvirgzdaičių valsč., Pieciškių kaime. Amerikoje išgyveno 40 m.

Pasiliko nuliūdime sesuo Agota Gudaitienė su šeima, dukterys Ringailė Zotoviene ir Rasa Pukštienė, sūnus Vytenis Jonynas, mirties Irena ir Zina ir dr. Karilė Jonynaitės, dr. Rūta Meyer su šeima, dr. Zina ir dr. Karilė Jonynaitės, dr. Andrea Zotovaitė, dr. Andrius, Tomas ir Eudardas Pukščiai. Priklausė Amerikos Lietuvių Beverly Shores klubui, BALF'ui ir Lietuvos Dukterų draugijai.

Velionė pašarvota sausio 30 d., antradienį nuo 3 iki 9 v.v. Petkus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71 St.

Laidotuvės įvyks sausio 31 d., trečiadienį. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėta į Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Tautines lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdusi šeima.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus. Tel. 312-476-2345.

A.†A.

JUOZAS TAMULIS

Lietuvos Kariuomenės Savanoris Kūrėjas

Gyveno Chicagoje, Marquette Parko apylinkėje.

Mirė 1990 m. sausio 28 d., 10-20 val. vakaro, sulaukęs 88 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje, Sintautuose, Šakių apskrityje. Amerikoje išgyveno 40 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Ružena, sūnus Arvydas, mirties Audronė, vaikaičiai: Andrius ir Aleksandras; Vilniuje sesuo Marytė Gustienė su šeima ir kiti gimines.

Priklausė JAV Liet. Bendruomenei, Lietuvos Savanorių Kūrėjų sąjungai (pirm.), LKVS Ramovėi, Liet. Mokytojų sąjungai, BALF'ui, Liet. Pensininkų draugijai.

Kūnas pašarvotas antradienį, sausio 30 d. nuo 2 iki 9 v.v. Petkus Marquette šerminėje, 2533 W. 71 St.

Laidotuvės įvyks trečiadienį, sausio 31 d. Iš šerminės 11 val. ryto bus atlydėta į Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą.

Po pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę žmona, sūnus, mirties, vaikaičiai ir gimines.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus. Tel. (312) 476-2345.

A.†A.

DOROTHY WAYNER

MURASKA

Gyveno Bartlett, anksčiau Hometown, IL.

Mirė 1990 m. sausio 28 d., rytą, sulaukusi 66 m. amžiaus. Gimė Chicagoje.

Pasiliko dideliame nuliūdime dukterė Patricia Sukel, žmona Phillip, anūkai Phillip A. ir Aimee Sukel, svainis Vyto Kačienas.

Velionė buvo dukterė a.a. William ir a.a. Anna Muraškų ir sesuo a.a. Eleanor Kačienas.

Kūnas pašarvotas antradienį, sausio 30 d. nuo 2 iki 9 v.v. Petkus Funeral Home koplyčioje, 1410 S. 50th Ave., Cicero, IL.

Laidotuvės įvyks trečiadienį, sausio 31 d. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėta į Šv. Antano parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę dukterė, žmona, anūkai ir kiti gimines.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus. Tel. (312) 476-2345.

Mylimai Žmonai

A.†A.

Dr. J. DUBINSKIENĖ

mirus, jos vyrui dr. DUBINSKUI reiškiamė užuojautą ir kartu liūdime.

Elzė ir Ignas Bumeliai

A.†A.

JUOZUI TAMULIUI

Lietuvos Kariuomenės Savanoriui Kūrėjui pas Vitos Kūrėją išvykus, jo žmonai RUŽENAI, sūnui ARVYDUI, mirties AUDRONI, vaikaičiams ANDRIUI ir ALEKSANDRUI, Vilniuje gyvenančiai seseriai MARYTEI GUSTIENEI su šeima ir kitiems jo giminei nuoširdžiai užuojautą reiškia

A. Dundulis

A.†A.

JULIA VENCKUS

Gyveno Chicagoje, Marquette Parko apylinkėje.

Mirė 1990 m. sausio 28 d., 5 val. ryto, sulaukusi 84 m. amžiaus.

Gimė Amerikoje.

Pasiliko dideliame nuliūdime sesers vaikai Romas, Vytautas Petkevičiai ir Jūra bei daug draugų ir pažįstamų.

Kūnas pašarvotas antradienį, sausio 30 d. nuo 2 iki 9 v.v. Lack-Lackawicz koplyčioje, 2424 W. 69th St.

Laidotuvės įvyks trečiadienį, sausio 31 d. Iš koplyčios 10 val. ryto bus atlydėta į Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę sesers vaikai.

Laidotuvių direkt. Steponas C. Lack ir Sūnūs. Tel. RE 7-1213

Mielai Giminaitei

A.†A.

ANTANINAI JONYNIENĖ

mirus, jos sūnui VYTENIUI JONYNUI, dukterims RINGAILEI ZOTOVIENEI ir RASAI PUKŠTIENEI, seseriai AGUTEI GUDAITIENEI su šeimomis, mirusios sesers KUNIGUNDOS sūnui AUGUSTINUI ORENTUI ir kitiems giminiams bei draugams liūdėdami reiškiamė širdingą užuojautą

Ona ir Jonas Liorentai
Ina ir Jonas Kasiai

AUDRA
Travel
CORPORATION

KELIONĖS LIETUVA 1990

Išvykimo datos:

Gegužės 6 (Finnair)
Gegužės 19 (Lufthansa)
Gegužės 30 (Air France)
Birželio 17 (Finnair)
Liepos 1 (Finnair)
Liepos 2 (Air France)
Liepos 3 (Lufthansa)

Liepos 4 (Air France)
Rugpjūčio 5 (Finnair)
Rugpjūčio 13 (AF ir LH)
Rugsėjo 7 (Air France)
Spalio 2 (Lufthansa)
Gruodžio 21 (Finnair)

Grįžimo datos — įvairios.

Kelionių trukmė grupėms — 10, 15, 20 ir 25 dienos.

Kelionės vykstantiems privačiai — pagal pageidavimą (norintiems užsakome viešbučius).

Kelionių kaina su privačiais kvietimais nuo \$1034.00 grupėms — nuo \$2100.00

Visos kelionės užsakyti per Maskvą. Vyksta derybos dėl tiesioginių skridimų į Vilnių. Deryboms pavykus ir surinkus pakankamai keleivių, visi skridimai bus tiesiogiai į Lietuvą. Todėl keleivių skaičių turime žinoti iš anksto.

Kviečiame nedelsti ir užsakyti keliones kuo anksčiau.

Registraciją pradėdame 1990 m. sausio 2 d.

Smulkesnių žinių teiraukitės

tel. (416) 769-2500, TELEX 06-967812, FAX (416) 763-6279

2100 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6S 1M7

Registracijos numeriai 2559030 ir 2475066

GAIDAS—DAIMID

E U D E I K I S

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

PATARNAUJA IR CHICAGO PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue

Telefonai — (1-312) 523-0440 ir (1-312) 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — (1-312) 927-1741-1

4348 S. California Avenue

Telefonas — (1-312) 523-0440

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago

Telefonas — (1-312) 476-2345

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telefonas (708) 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS

LACKAWICZ

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. (1-312) 737-1213

11028 Southwest Hwy. — Tel. (708) 974-4410

9236 S. Roberts Rd. — Tel. (708) 430-5700

BUTKUS — PETKUS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — (708) 652-1003

Sally

Donald M., Jr.

VANCE

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA

DIREKTORIAI

1424 So. 50 Ave., Cicero, Illinois

PATARNAUJA CHICAGOJE BEI PRIEMIESČIUOSE

Tel. (708) 652-5245

x Kun. Viktoro Rimšelio, Marijonų vienuolijos provincijolo vadovaujama, Šv. Kazimiero provincijos taryba posėdžiauja ir priima pereinamąjį metą visų namų ir darbų apyskaitas. Iš Marianopolio atvyko tarybininkai kun. B. Vaišnora, kun. T. Roth ir D. Schaefer, iš Racine kun. St. Saplys ir iš Chicago kun. J. Duoba ir kun. A. Kelpšas. Jie posėdžiaus apie tris dienas.

x Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas Chicagoje bus vasario 18 d., sekmadienį, Marijos aukštesniosios mokyklos salėje. Pradžia 2 val. p.p.

x Amerikos Lietuvių Tarybos Cicero skyrius rengia Vasario 16-tos minėjimą vasario 10-11 d. tokia tvarka. Vasario 10 d., šeštadienį, 12 val. tautinės vėliavos pakėlimas Cicero mieste savivaldybės aikštėje. Vasario 11 d., sekmadienį, 10:30 val. ryto iškilmingos pamaldos už žuvusius kovotojus už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę Šv. Antano parapijos bažnyčioje. Tuojau po pamaldų Vasario 16-tos minėjimas Šv. Antano parapijos salėje. Visuomenė maloniai kviečiama dalyvauti tautinės vėliavos pakėlime ir Vasario 16-tos minėjime.

x Chicago Skautininkų draugovės sueiga draugininkės namuose vyks vasario 5 d. 7 val. vak. Visos narės kviečiamos dalyvauti. Aptarsime dalyvavimo Kaziuko mugėje detales.

x Visas Chicago ir apylinkių jaunimas raginamas dalyvauti Vasario 16 dienos demonstracijose su plakatais, šūkiais ir pakilia nuotaika. Šių metų tema: „Kas buvo pavogta, turi būti grąžinta“. Demonstracijos ruošia Lietuvių Jaunimo sąjunga.

x „Draugo“ išsilaikymui nuo sunaikinimo aukoję 300 dol. dr. Vytautas Karoblis, 150 dol. kun. Vytautas Palubinskas, po 100 dol. dr. Leonard Šimutis, Antanas Garkūnas, Ana Silūnienė, Vaclovas Valys, Petras Kasulaitis, Stella Sheputis, Cecilija Janušauskas, rašyt. Česlovas Grincevičius, žurn. Jonas P. Palukaitis, Vito ir Regina Val. Jėzuitų vienuolynas, Vyt. P. Janulaitis, A. ir J. Augius, Tony Domeika, Vincas Klova ir V. Ansakis. Labai ačiū.

x Medjugorje, Šv. Marijos apsireiškimų šventovės, maldos kelyne su kun. dr. K. Trimaku, gegužės 21-28 d. Informacija: 2830 Denton Ct., Westchester, IL 60154. Tel. 708-562-8948. (sk)

x Pasaulio Lietuvių centrui aukoję: Kostas ir Karolina Bružai, Domas Lapkus, Ona Ščiukienė, Raimondas ir Dana Korzonai, Raimondas Paškus, Antanas ir Elena Barčiai, Stasė Didžiulienė, Stasys ir Irena Jurjonai, Ona Verčienė, Lietuvių Moterų klubo Federacijos Čikagos klubas, dr. Vilijus Mikaitis, Bronius ir Agota Tiškai, Romanas ir Otilija Kasparaičiai, dr. Romualdas ir Gražina Kriaučiūnai – po 100 dolerių, Vytas ir Aldona Vaitkai – 70, Adolfas ir Sofija Jelionai – 25, Edvardas ir Genovaitė Baranaukai – 5 dolerius. Širdingai jiems dėkojame. PLC taryba ir valdyba. (sk)

x Vaclovas Kleiza, Lietuvos generalinis konsulas Chicagoje ir LSS Vyriausio skautininkai – Stefa Gedgaudienė, Gediminas Deveikis ir ASS pirm. D. Eidukienė – yra kviečiami atidaryti Chicago skautų, čiu Kaziuko mugę kovo 4 d. ruošiamą Jaunimo centre. Pasiruošimai mugei jau vyksta pilnu tempu.

x Lietuvių Katalikų spaudos draugijos, leidžiančios „Draugą“, direktorių ir narių susirinkimas bus sausio 31 d., trečiadienį, vakare Marijonų vienuolyno svetainėje. Susirinkimui vadovaus pirmininkas dr. Petras Kisieličius, apyskaitą duos „Draugo“ administratorius kun. Petras Cibulskis, apie įvairius reikalus kalbės ir pranešimą duos išdėstius kun. Viktoras Rimšelis.

x Šv. Marijos parapijos bažnyčioje Lomita, Cal., sausio 14 d., sekmadienį, per visas 5 val. Mišias tikinčiųjų maldose bus garsiai meldžiamasi už Lietuvos laisvę. Tai praneša mūsų bendradarbi Birutė Prasauskienė.

x JAV Jaunimo sąjungos valdyba praneša, kad visuotinis narių suvažiavimas yra šaukiamas gegužės 5 d. Washington, DC, pasibaigus tuo metu vykstančiam politiniam seminarui. Suvažiavimo metu bus pateiktas Jaunimo sąjungos dvejų metų veiklos apyskaita, bus renkama nauja JAV Jaunimo sąjungos valdyba ir bus išskleisti pranešimai ir planai apie ateinančią septintąją Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą, kuris vyks Pietų Amerikoje 1991-1992 m. žiemą.

x Nuo sunaikinimo „Draugui“ aukoję po 100 dol. msgr. Simon Morkūnas, kun. Theo Palukaitis, kun. Vincas Valkavičius, E. Diminskis, msgr. Frank Bulovas, kun. Antanas Bertušius, kun. Vyt. Zakaras, Lith. Cath. Religious Aid, Sisters of St. Casimir. Labai dėkoja administracija.

**x Š.m. vasario 25 d. 12 v. p.p. įvyks „Žiburėlio“ ir „Vai-
kų namelių“ Montessori mo-
kyklėlių madų paroda,** „Skambek, pavasarėli!“ Bus modeliuojamos puikios „Little Colony“ vaikų drabužių krautuvas mados ir moterų mados iš „Sashe's Boutique“ ir „Caren Charles“ krautuvių. Dalyvaukite parodoje! Paremkite mokyklėles! Rezervacijos skambinkite: (708) 960-1594 arba (312) 476-5896. (sk)

x Rimantas C. Polikaitis užpildo Income Tax formas ir, reikalui esant, atvažiuoja į namus. Kreiptis: tel. (708) 371-2184. (sk)

x M. K. Čiurlionio galerija Jaunimo centre rengia keturių dailininkų iš Lietuvos parodą. Bus eksponuojama: Aurelijos Ovsiankienės grafika, Konstantino Žardalevičiaus tapyba, brolių Kosto ir Antano Ulevičių keramika. Paroda atidaroma penktadienį, vasario 2 d., 7:30 v.v. ir tęsis iki vasario 15 d. (sk)

x Doleriai ir rublius keičiami aukštu kursu. Pervedame palikimus. Darbo val. 9-5 v.v. Tel. (312) 436-9123. (sk)

x Pirmas Privatus sveikatos centras Lietuvoje! Geriausi gydytojai, japoniška medicininė aparatūra – po 100 dolerių, Vytas ir Aldona Vaitkai – 70, Adolfas ir Sofija Jelionai – 25, Edvardas ir Genovaitė Baranaukai – 5 dolerius. Širdingai jiems dėkojame. PLC taryba ir valdyba. (sk)

x Chicago aukštesniosios lietuvininkų mokyklos mokiniai, vadovaujant mokytojams D. Eidukienėi, R. Jautokienėi, N. Papienei ir muz. F. Stroliai, intensyviai ruošiasi pasirodymams, kuriuos atliks šį šeštadienį, vasario 3 d., Jaunimo centro salėje ruošiamame mokyklos 40 m. jubiliejiname vakare. Visuomenė, o ypač buvę šios mokyklos mokiniai, abiturientai, mokytojai ir tėvai-rėmėjai, kviečiami mokyklos jubiliejuje dalyvauti.

x Rasos Poskočimienės nuotainingą muzikinį vaidinimą atliks moksleivių ateitininkų Kun. A. Lipniūno kuopos nariai vasario 24 d. Ateitininkų namuose Lemonte ruošiamame „Pončukų“ balijuje. Visas lietuviškas jaunimas kviečiamas dalyvauti.

x JAV Atstovų rūmai Lietuvos Nepriklausomybę minės vasario 22 d., ketvirtadienį. Minėjimą organizuoja Illinois kongresmanas Frank Annunzio.

x Apie apsaugą nuo gaisro praneš buvęs Vasario 16 gimnazijos instruktorius ir dabar dirbas Chicagoje šį sekmadienį nuo 2 v. p.p. Lietuvos sodyboje Alvedo pažmonyje. Dalyvauja kun. J. Juozevičius, gyd. A. Statkevičius, gail. sesuo E. Peržinskienė, A. Kevėža, G. Giedraitytė ir J. Palutis. Kraujopidžio matavimas, kraujo tyrimui lapelių išrašymas ir tokio tyrimo duomenų išaiškinimas. Gulbių ežeras – video baletas. Alvedo gėrybėmis pasivašinimas vietoje ir išsinešiniai. Visi laukiami. Visiems įėjimas laisvas.

x Amalia ir Mykolas Jagučiai, gyv. Floridjo pakeitė savo adresą: 3003 S. Atlantic Ave., #17 B 4, Daytona Beach Shores, FL 32118. Ačiū už 20 dol. auką (tel. 904-761-2968).

x Amerikos Lietuvių Tarybos Chicago skyrius Lietuvos Nepriklausomybės minėjimą rengia vasario 18 d. šia tvarka: 10 v. r. vėliavų pakėlimas parapijos aikštėje, 10:30 v. ryto pamaldos Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje, 2 v. p.p. iškilmingas minėjimas-akademija ir meninė programa Marijos Aukšt. m-las auditorijoje. Visuomenė kviečiama dalyvauti. Smulkiau bus paskelbta vėliau. (sk)

**x Jei norite pasijusti jau-
natviškame** sūkurijje, Amerikos Lietuvių radijas kviečia atvykti į Čikagos lietuvių Jaunimo centrą vasario 9, 10 ir 11 d. kur šoks Kauno pramoginių šokių grupė „Sūkurys“. Tai tarptautinių konkursų nugalėtojai! Pasirodymų laikas: vasario 9-10 d. 7:30 v.v., vasario 11 d. 3 v. p.p. Bilietai: „Patria“ 2638 W. 71 St. Chicago, IL 60629. Tel. 312-778-2100. (sk)

**x Transpak siūnia: video,
stereo, siuvimo, mezgimo
mašinas, vaistus, maisto
siuntinius, dėvėtus rūbus,
kargo.** Visa kita, pagal pageidavimą. Transpak, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. (312) 436-7772. (sk)

**x Lietuvos keliauninkų dē-
mesiai.** Kas nori patvirtinti ar pakeisti Aerofloto ar kitų linijų skrydžius į Lietuvą, ar gauti patarnavimus New Yorko aerodromuose, įskaitant bilietus į kitus miestus – lektuvais, traukiniais ar autobusais – skambinkite į New Yorko kelionių agentūrą „VYTIS“ 718-769-3300. (sk)

x Vykstantiems į Lietuvą persiunčiame 2-ju kasečių stereo SHARP už \$98. Transpak, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. (312) 436-7772. (sk)

Minėjime dr. Vinco Kudirkos gimines knygos pristatyme sausio 14 d.

Nuotr. J. Tamulaitis

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

DAINAVA PARODYS LIETUVĄ

Aleksandras Plėnys su žmona buvo nuvykęs į Lietuvą, apvažinėję visas idomias vietas, aplankę savo gimtinę Mažeikius, iš naujo atpažinę su Alytaus Dainavos vadovais ir choristais, kurie buvo Amerikoje. Bet A. Plėnys niekada ir niekur nevažinėję tik dėl gyno malonumo. Jis yra specialistas fotografas, filmuotojas, gražiausių ir meniškiausių paveikslų nuotraukose parinkėjas. Ir Lietuvoje jis važinėjo su aparatu, imdamas nuotraukas gražiausiose ir idomiausiose, taip pat ir pasikeitusiose, negražioiose vietovėse. Fotografijų ir filmų iš Lietuvos jis turi keturiolikai valandų, bet jis jas parinko tik dviem nepilnom valandom, kad žmonės būtų įdomu ir nenuobodu.

Tas nuotraukas jis rengiasi parodyti Chicagoje meno ansamblio Dainavos surengtoje vakaronėje Jaunimo centro kavinėje vasario 2 d., penktadienį, 7:30 val. vak. Mes žinome iš laikraščių, nuotraukų savoje ir svetimoje spaudoje apie vadina-
mą „Baltijos kelią“, kada susikabine rankomis stovėjo už visą Pabaltijį, už jo laisvę lietuviai, latviai ir estai. Tas kelias prasidėjo nuo Vilniaus ir baigėsi Talline, Estijos sostinėje.

Taip pat mes daugelis matėme Vilnių ir Kauną, bet nematėme jo paskirų vietovių, nes nebuvo laiko viską aplankyti ir pamatyti. Pagaliau jau išnyko iš atminties tie vaizdai, kurie anuomet buvo tokie gyvi mūsų mintyse ir akyse. Iš naujo mes būsim Vilniuje ir Kaune, vaikščiosime tų miestų gatvėmis, matysime naujus namus, senas meniškas ir suprofanintas bažnyčias,

daugelį jau atnaujintas, kad žmonės iš naujo jomis galėtų naudotis.

Su A. Plėniu keliausime toje vakaronėje į Kryžių klną, kur sudėti nesuskaičiuojamose kryžiuose – dideliuose ir visiškai mažuose – mūsų brolių ir sesių kančios ir lūkesčiai. Keliausime į savo pajūrį, pamatysime Palangą ir kitas kurortines vietas, kaip Nidą, Kuršių marias, visą Baltijos pakrantę prie Lietuvos sienos. Matysime Druskininkus, kuriuose šiuo metu įtaisytos poilsui ir gydomai kurortinės vietos.

Niekam nereikėtų praleisti progos pamatyti Lietuvą iš arti, vaizduose ir paveiksluose, patikti su žymioju fotografu ir filmuotoju Aleksandru Plėniu ir meno ansambliu Dainava. Dainava jau rengiasi savo operetiniams pasirodymams mus linksminti.

— Ps.

VYDŪNO JAUNIMO FONDO KNYGOS PRISTATYMAS

Sausio 14 d. Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus parodų salė buvo pilnutėlė matytų ir nematytų veidų. Rinkosi pažįstami, sveikinosi. linkčiojo vienas kitam ir patylom klausinėjo, ar tikrai prasidės punktualiai, nes tokia ankstyva popietė – tik 2:30 val. Tačiau maloniam nustebeimui tik su akademiniu 15 minučių pavėlavimu fil. Vytautas Mikūnas jau stovėjo prie podiumo ir sveikino susirinkusius svečius.

Susirinkom priimti nauja svečiai ir savo namus. Imkit mane ir skaityt kit – sakė fil. V. Mikūnas savo trumpam žody, pristatydams Aleksandro Merklio monografiją „Didysis varpininkas – Vincas Kudirka“.

Pdėjojo dr. Vinco Kudirkos gimnaziškai už finansinę ir moralinę pagalbą, suteikiant informaciją, laisvą, nuotraukų ir patarimų. Taip pat dėkojo ir mecenatams už tūkstančius ir simtus. Jiems ir giminėms gėles prisegė fil. Jūratė Variakojienė ir fil. Danguolė Bielskienė. Paplojus giminėms ir mecenatams, buvo pakviestas prof. fil. Bronius Vaskelis, Lietuvos lietuvių katedros vedėjas, supažindinti susirinkusius su platesne dr. Vinco Kudirkos biografija. Mokėmės apie jį gimnazijoje – kada ir kur gimė, kur mokėsi, kad jaunas mirė, kad pradėjo save skaitė lenku, o tik vėliau atsivertė į lietuvių, kad buvo religijos priešinys. O iš dr. Br. Vaskelio paskaitos aiškėjo, kad tai buvo šviesi asmenybė, išsilavinęs, mėgstantis muziką ir pats ją rašantis. Išskeldamas blogą elgesį ir girtuokliavimą, pats stengėsi ir kitus raginti daryti gera. Tiki tu ar netiki, vis tiek tik daryk gera. Gal ir gerai, kad caras įvedė tik rusų kalbos raides, o ne cezūrą, nes dr. Vinco Kudirkos raštai „Lietuvos tilto atsiminimai“ ir kiti pro cenzūrą nebūtų praėję.

Vilniaus Jaunimo teatro aktorai Petras ir Apolonija Steponavičiai ilgėsiu dialogu pavaizdavo, kaip dr. V. Kudirka savo laikraščiu parinko „Varpo“ vardą. Lietuvių Operos meno vadovas ir dirigentas muz. fil. Alvydas Vasaitis paskambino keletą dr. V. Kudirkos kūrinių ir, valsal nuskambėjo labai maloniai, tiesiog šokti norėjosi. Meninės dalies pabaigai solistė fil. Dalia Eidukaite-Fanelli puzdainavo „Lietuvos laukai“ muz. S. Čerienės, „Tykiai, tykiai“ liaudies daina, aranžuota muz. Broniaus Budriūno ir „Karvelėli“ žodžiai dr. V. Kudirkos, muzika J. Žilėvičiaus. Solistė

IŠ ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBĖSE

— Elena Marija Raštikienė, 1985 metais mirusio gen. Stasio Raštikio žmona, mirė sausio 14 d. ir sausio 20 d. palaidota šalia vyro Los Angeles, Culver City Šv. Kryžiaus kapinėse. Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje laidotuvių išvakarėse rožinio maldoms vadovavo Raštikių šeimos draugas prel. Jonas Kučingis. Atsisveikinimo kalbą jis vaizdžiai parodė skaudų Raštikių šeimos gyvenimo kelią. Bažnyčioje taip pat kalbėjo gen. garbės konsulas Vytautas Čekanauskas. Laidotuvių dieną Mišias už velionės sielą atliko prel. J. Kučingis ir pasakė pamokslą. Jis taip pat atliko religines apeigas kapinėse. Šiaulių kuopos pirm. Juozas Pažėra vadovavo atsisveikinimui kapinėse ir pats tarė žodį. Buvo atsisveikinta taip pat Tautinės sąjungos, birutinių ir Lietuvių Bendruomenės vardu. Laidotuves organizavo šauliai, atsargos kariniai, birutininkai. Jų atstovai, esę garbės sargyba prie karsto bažnyčioje ir palydėjo į kapines. Laidotuvėse dalyvavo iš Lietuvos atvykusios Raštikių abi dukros.

— Nijolė Sadūnaitė, prel. Jono Kučingio iškviesta, sausio 22 d. iš Romos atskrido į Los Angeles. Aerodrome ją sutiko gausus Los Angeles lietuvių būrys. Nijolė Sadūnaitė dalyvavo politinių studijų savaitgalį – simpoziume „Aktualiosios problemos Lietuvoje“ ir skaityt studijų uždaromąją paskaitą „Pusės šimtmečio teroras Lietuvoje nepalaužė“. Nijolė planuoja Amerikoje pabūti tris mėnesius ir kviečiama lankys kitas lietuvių bendruomenes.

— Antano Mažeikos pareiškimas sausio 16 visą dieną pervadė populiarų Los Angeles KNX radijo žinių stotis. Jis ryškino lietuvių tautos tvirtą apsisprendimą siekti valstybinės nepriklausomybės ir interpretavo Gorbaciovo apsilankymą Lietuvoje priežastis ir pasekmes.

— Broniaus Apanavičiaus vaikų – Birutės, Algirdo ir Vytauto – ieško gimnais Edvardas Evenskis iš Lietuvos. Bronius Apanavičius (jau miręs) 1914 buvo atvykęs į Chicago. Ed. Evenskis yra klierikas, šiuo metu įšventintas į diakonus. Žinantieji apie tą šeimą, prašome pranešti Ed. Evenskui, Nemuno g-vė 14-1, 23300 Kaunas, arba skambinti Juozui Kojeliui 213-395-8355.

akompanavo muz. A. Vasaitis Giminių vardu žodį tarė Jonas Grigaitis, Švietimo tarybos var du mok. Juozas Masilionis, varpininkų – dabartinis „Varpo“ redaktorius Antanas Kučys. Jie visi dėkojo Vyduo Jaunimo fondo valdybai ir jos ilgamečiui pirmininkui fil. V. Mikūnui už malonią ir kultūringą popietę. Akademine dalis buvo baigta sugiedant Lietuvos himną, ir fil. Jūratė Variakojienė, Vyduo Jaunimo fondo vicepirmininkė, pakvietė visus pasivašinti. Besinekučiuojant ir besivašinant niekas neskubėjo namo ir gan ilgai dar buvo dalinamasi mintimis, paliečiant ir dabartinius įvykius Lietuvoje. Šis knygos pristatymas buvo su-ruoštas Vyduo Jaunimo fondo valdybos, talkinant Akademinio Skautų sąjūdžio nariams, ir buvo pirmas didesnis renginys 1990 metais.

Al. Likanderienė

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-8700

Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v.r. iki 1 val. d.

Trakaj iš tolo – vaizdas apie Trakus ir kitas žymias Lietuvos vietas bus matomas vakaronėje vasario 2 d. Jaunimo centro kavinėje.

Nuotr. A. Plėnis